ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

1876

[ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6. — ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΤΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφεῖον τῆς Ἑστίας: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

1876.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

Ἀριθ. 37 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδ. φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι — Τιμὴ προηγ. φύλλου λ. 30 — Γραφ. τῆς Διευθύνσεως: Ὁδ. Σταδίου, 6. — 12 Σεπτεμβρίου 1876

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΥΡΙΚΙΟΝ ΒΑΣΚ

Συνέχεια τοῦ σελ. 561.

Ὁ χρυσὸς καὶ ὁ πλοῦτος.

Μίαν ἡμέραν ἐπρόκειτο περὶ τοῦ νομίσματος, ὁ δὲ διδάσκαλος διηγήθη τὰ ἑξῆς:

«Πρὸ πολλῶν αἰώνων, ἰσχυρός τις μονάρχης, ἄγων μέγαν στρατὸν, ἀνεχώρησε διὰ νὰ ὑποτάξῃ μεμακρυσμένους τόπους, καὶ ἔφθασεν εἰς μικράν τινα χώραν ἧς ἠγνόει καὶ τὸ ὄνομα. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς χώρας ταύτης τῷ προσέφερεν ἄρτον χρυσοῦν, κρέας χρυσοῦν καὶ ὀπώρας χρυσᾶς.

— Εἰς τὸν τόπον σας τρώγουν τὸν χρυσόν; ἠρώτησεν ὁ μονάρχης.

— Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ ἀρχηγὸς, ἀλλ' ἄρτον, κρέας καὶ ὀπώρας φυσικάς· ἀλλ' ἐξ αὐτῶν εὑρίσκετε βεβαίως εἰς τὸν τόπον σας, καὶ δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ ἔλθητε ἕως ἐδῶ διὰ νὰ φάγητε τοιαύτας.»

— Ποῖον εἶναι τὸ ἐπιμύθιον τοῦ διηγήματος τούτου; ὅλα τὰ παιδία ἔκραξαν συγχρόνως.

— Ὅτι ὁ χρυσὸς δὲν τρώγεται.

— Ἀναμφιβόλως, καὶ δὲν κάμνουν οὔτε ἐνδύματα οὔτε οἰκίας χρυσᾶς. Καὶ ὅμως διατί ὁ χρυσὸς ἔχει ἀξίαν;

— Διότι χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν κοσμημάτων, εἶπε τὸ ἕν.

— Καὶ διὰ τὰ νομίσματα, εἶπεν ἓν ἄλλο.

— Καὶ μὲ τὰ νομίσματα, εἶπεν ὁ διδάσκαλος, ἀγοράζει τις ὅ,τι ἔχει ἀνάγκην. Ἀλλ' ἐὰν εὑρίσκετό τις μόνος ἔν τινι νήσῳ, ὡς ὁ Ῥοβινσὼν, καὶ εὕρισκεν ὡς ἐκεῖνος μέγα τεμάχιον χρυσοῦ, ἀξίας ὑποθέσωμεν 100,000 δρ., τί θὰ τὸ ἔκαμνε;

Τὰ παιδία δὲν ἤξευραν τί νὰ ἀπαντήσουν.

— Θὰ ἔκαμνεν ὅ,τι ὁ Ῥοβινσὼν, ἐξηκολούθησεν ὁ διδάσκαλος· θὰ τὸ ἐλάκτιζε μὲ τὸν πόδα του λέγων· ὤ! ἂν ἦτον σίδηρος. Ὁ σίδηρος τοὐλάχιστον θὰ ἐχρησίμευεν εἴς τι. Κατασκευάζονται ἐξ αὐτοῦ πελέκεις, μάχαιραι, καρφία. Ἐννοεῖται λοιπὸν, καὶ σημειώσετε καλὰ ὅ,τι σᾶς λέγω, ὁ χρυσὸς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἔχει ἐλαχίστην ἀξίαν, δὲν εἶναι οὔτε ἀναγκαῖος, οὔτε χρήσιμος, εἶναι μόνον εὐχάριστος. Ὁ χρυσὸς ζητεῖται ἕνα δι' αὐτοῦ τις προμηθεύηται χρήσιμα πράγματα, διότι δι' αὐτοῦ κατασκευάζονται νομίσματα.

Ὑποθέσωμεν τώρα ὅτι ἕνας ἄνθρωπος ἔχει χρυσὸν ἐν, ὡς τοῦτο, δωμάτιον, καὶ ὅτι πρὸς τροφὴν μόνον ξηρὸν ἄρτον ἢ ὀπώρας προμηθεύεται, ὅτι τὰ ἐνδύματά του σύγκεινται ἐκ δερμάτων κακῶς προπαρασκευασμένων, ὅτι κοιμᾶται ἐν σπηλαίῳ ἐπὶ σωροῦ ξηρῶν φύλλων, ἐν μιᾷ λέξει ζῇ ὡς ἄγριος· ὑποθέσατε ἐπίσης ὅτι ἕνας ἄλλος ἄνθρωπος δὲν ἔχει οὔτε ἓν ψῆγμα χρυσοῦ, ἀλλ' ὅτι κατοικεῖ τὸ μὲν θέρος δροσερὰν οἰκίαν καὶ θερμὴν τὸν χειμῶνα, ἔχει καλὴν κλίνην, ἐνδύματα ἀξιόλογα, τροφὴν ποικίλην, διὰ νὰ μὴ ἀναφέρωμεν τὰ πράγματα τὰ χρησιμεύοντα καθαρῶς πρὸς διασκέδασιν· τίς τῶν δύο τούτων ἀνθρώπων εἶναι πλουσιώτερος, ὁ ἔχων, ἢ ὁ μὴ ἔχων χρυσόν;

Τὰ παιδία ἐννόησαν ὅτι ὁ χρυσὸς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν δὲν ἦτο πλοῦτος, καὶ ὅτι ὁ ἄγριος δὲν ἦτο καὶ ὁ πλουσιώτερος. Ἐννόησαν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὁ ἔχων οἰκίαν, γαίας, ἐνδύματα, τροφὴν κτλ., δὲν ἔχει ἀνάγκην χρυσοῦ διὰ νὰ ἀγοράσῃ ταῦτα. Ἐννόησαν προσέτι ὅτι ὁ χρυσὸς εἶναι ἐμπόρευμα εὔχρηστον, συντηρούμενον καλῶς, ἔχον μεγάλην ἀξίαν ὑπὸ μικρὸν ὄγκον, δυνάμενον νὰ διαιρεθῇ εἰς μικρὰ τεμάχια χωρὶς νὰ χάσῃ τι ἀπὸ τὴν ἀξίαν του (ὅταν μία φιάλη θραυσθῇ, τὰ τεμάχιά της δὲν ἔχουν πλέον ἀξίαν), ἐν μιᾷ λέξει, ὅτι ὁ χρυσὸς, ὡς τὸ νόμισμα, δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ πλοῦτος, ἀλλὰ μέσον δι' οὗ προμηθεύεταί τις ὅ,τι ἀπαρτίζει τὸν πλοῦτον.

Α. Περκαρδακης.

Ἕπεται συνέχεια.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Συνέχεια τοῦ σελ. 562.

Ἂς προχωρήσωμεν περαιτέρω διὰ νὰ εὕρωμεν μέχρι τέλους ποῦ στηρίζεται αὕτη ἡ ταυτότης. Τὸ παραχθὲν τοῦτο ἀέριον λέγεται *ὑδρογόνον*, οὕτως ὀνομασθὲν, διότι, συνδεόμενον μετ' ἄλλου τινὸς σώματος, *γεννᾷ* ἢ παράγει τὸ ὕδωρ. Κατατάττεται δὲ ὑπὸ τῶν χημικῶν μετὰ τῶν *στοιχείων*, ὡς αὐτοὶ ὀνομάζουσιν ὅλα τὰ *ἁπλᾶ σώματα*, τὰ μὴ ἐπιδεχόμενα ν' ἀναλυθῶσιν εἰς ἄλλα ἁπλούστερα. Τὸ κηρίον φέρ' εἰπεῖν δὲν εἶναι στοιχεῖον, δὲν εἶναι σῶμα ἁπλοῦν, ἐπειδὴ εἴδομεν ἤδη ὅτι παράγει ἄνθρακα καὶ ὑδρογόνον, ἢ τὸ ὕδωρ ἐξ οὗ τὸ ὑδρογόνον παράγεται.

Ὁ προπαρασκευαστής μου μᾶς ἡτοίμασεν

ἤδη δύω ἢ τρεῖς φιάλας τοῦ ἀερίου τούτου. Θὰ τὰς μεταχειρισθῶ λοιπὸν διὰ νὰ σᾶς δείξω πῶς ἠμπορεῖτε νὰ κάμνητε καλῶς αὐτὰ τὰ πειράματα. Σᾶς δίδω τὸ παράδειγμα, καὶ σᾶς προτρέπω νὰ τὸ ἀκολουθήσητε, ἀλλὰ μετὰ πολλῶν προφυλάξεων, καὶ ἀφ' οὗ ζητήσετε τὴν ἄδειαν τῶν μεγαλητέρων σας. Καθ' ὅσον ἀποκτῶμεν περισσοτέρας χημικὰς γνώσεις, γνωρίζομεν οὐσίας αἱ ὁποῖαι, χωρὶς μεγάλης προσοχῆς, δὲν εἶναι ἀκίνδυνοι πάντοτε. Οὕτω τὰ ὀξέα, ἡ θερμότης, αἱ φλογιζόμεναι ὕλαι ἠμποροῦν νὰ ἐπιφέρωσι δυστυχήματα ἂν εἰς τὴν χρῆσίν των εἴμεθα ἀμελεῖς ἢ ἀνεπιτήδειοι.

Ἂν θέλετε νὰ παραγάγητε ὑδρογόνον, εὔκολον σᾶς εἶναι, ἀρκεῖ νὰ ἔχετε ὀλίγον ψευδάργυρον, καὶ ὀλίγον *θειϊκὸν ὀξύ*, ἢ τὸ λεγόμενον *ἀλυκὸν ὀξύ* (mariatique)· καὶ ἀμέσως νὰ σᾶς διδάξω νὰ κατασκευάζητε καὶ τὸν λεγόμενον «*φιλοσοφικὸν λύχνον*.» Εἶναι φιάλη κεκλεισμένη ἄνωθεν, καὶ διὰ τοῦ φελλοῦ ὅστις τὴν κλείει διέρχεται σωλήν. Ἐντὸς σύτῆς θέτω ὀλίγα τεμάχια ψευδαργύρου, καὶ κατασκευάζω ἐργαλεῖον ὠφελιμώτατον εἰς τὰς ἀποδείξεις μας, διότι θέλω νὰ σᾶς διδάξω πῶς νὰ παράγετε οἱ ἴδιοι ὑδρογόνον εἰς τὴν οἰκίαν σας ἂν οἱ γονεῖς σας σᾶς τὸ ἐπιτρέπουν, καὶ ἂν σᾶς διασκεδάζῃ. Ἀφ' οὗ θέσω τὸν ψευδάργυρον, γεμίζω τὴν φιάλην νερόν· ὄχι ἐντελῶς ὅμως ἀλλὰ σχεδόν. Διατί τοῦτο; Διότι τὸ ἀέριον, τὸ σχηματιζόμενον ἐκ τῆς διαλύσεως τοῦ νεροῦ ὅταν ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν ψευδάργυρον, τόσον εὐκόλως φλογίζεται εἰς τὸν ἀέρα, ὥστε φοβοῦμαι ὅτι, ἂν ὅσον μέρος τῆς φιάλης ἀφήνω κενὸν δι' αὐτὸ περιέχῃ ἀκόμη καὶ ἀέρα, καὶ δὲν τὸν διώξῃ ὅλον, ἠμπορεῖ νὰ φλογισθῇ αἴφνης ὅταν πλησιάσω τὸ κηρίον, καὶ νὰ συμβῇ κἄνὲν δυστύχημα. Τώρα χύνω εἰς τὸ νερὸν καὶ ὀλίγον θειϊκὸν ὀξύ, διὰ ν' ἀφαιρέσω τὴν ἐπιδερμίδα ἥτις, ὡς σᾶς εἶπα, σχηματίζεται περὶ τὸν ψευδάργυρον. Ἔλαβον δὲ ὀλίγην ποσότητα ἐκ τοῦ μετάλλου τούτου, καὶ πολὺ νερὸν καὶ πολὺ ὀξύ, διότι θέλω νὰ διαρκέσῃ πολλὴν ὥραν τὸ πείραμα, καὶ ἤλλαξα τὰς ποσότητας εἰς τρόπον ὥστε νὰ κατορθώσω κανονικὸν ἀποτέλεσμα, καὶ τὸ ἀέριον νὰ μὴ παραχθῇ οὔτε πολὺ ταχέως οὔτε πολὺ βραδέως. Λαμβάνω λοιπὸν ποτήριον, καὶ τὸ κρατῶ ἀνεστραμμένον ὑπεράνω τοῦ σωλῆνος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὑδρογόνον εἶναι, ὡς σᾶς εἶπα, ἐλαφρόν, διὰ τοῦτο ἔχω τὴν βεβαιότητα ὅτι ἀφ' οὗ ἅπαξ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ποτήριον, θὰ μείνῃ

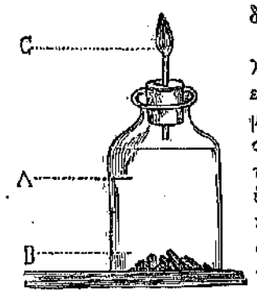

Σχ. 27.

ὀλίγον τοὐλάχιστον καιρὸν εἰς αὐτό. Ἂς δοκιμάσωμεν. Νομίζω ὅτι ἀληθῶς ἔχομεν ὀλίγον ἐδῶ. (*Ὁ καθηγητὴς πλησιάζει τὸ κηρίον εἰς τὸ ποτήριον.*) Ἰδοὺ, βλέπετε, ἐφλογίσθη. Τώρα ἂς πλησιάσω τὸ κηρίον εἰς τὴν ἄκραν τοῦ σωλῆνος. Βλέπετε ὅτι ἐδῶ τὸ ὑδρογόνον καίει χωρὶς διακοπῆς. Τοῦτο εἶναι ὁ φιλοσοφικὸς λύχνος. Θὰ εἰπῆτε ὅτι δὲν ἔχει λαμπρὰν τὴν φλόγα. Ἀλλὰ σπανίως ὑπάρχει κοινὴ φλὸξ ἔχουσα τόσην θερμότητα. Ἐν ᾧ καίει τακτικῶς, ἂς τὴν ὑποδάλωμεν εἰς μερικὰς δοκιμὰς, διὰ νὰ ἐξετάσωμεν τ' ἀποτελέσματα, καὶ νὰ ἴδῶμεν τί ἠμποροῦμεν νὰ μάθωμεν. Τὸ κηρίον, ὡς ἐμάθατε, παράγει νερὸν, τοῦτο δὲ τὸ ἀέριον γεννᾶται ἐκ τοῦ νεροῦ. Ἂς ἐξετάσωμεν τί παράγει ἡ φιάλη αὕτη διὰ τῆς καύσεως ἥτις εἶναι ὡς ἡ τοῦ κηρίου καίοντος εἰς τὸν ἀέρα. Πρὸς τοῦτο θέτω τὸν λύχνον ὑπὸ τὸν κώδωνα τοῦτον τὸν περατούμενον δι' ἑνὸς κυλίνδρου. Θὰ ἴδῆτε μετ' ὀλίγον ὅτι τὸ προϊὸν

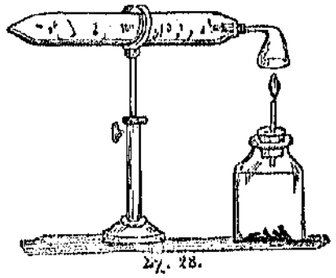
Σχ. 28.

τῆς καύσεως, πυκνούμενον εἰς τὸν κώδωνα, καὶ μεταβαῖνον εἰς τὸν κύλινδρον, θὰ καταστήσῃ αὐτὸν ὑγρὸν ἐσωτερικῶς, καὶ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου νερὸν θ' ἀρχίσῃ νὰ τὸν βρέχῃ. Τὸ νερὸν τοῦτο εἶναι προϊὸν τῆς φλογὸς τοῦ ὑδρογόνου, καὶ ἔχει τὰς αὐτὰς χημικὰς ἰδιότητας ὡς πᾶν ἄλλο, διότι ὁ γενικὸς τρόπος τῆς παραγωγῆς του εἶναι ὁ ἴδιος. Εἶναι δὲ ὡραία οὐσία τὸ ὑδρογόνον τοῦτο ἀέριον, καὶ τόσον ἐλαφρὸν, ὥστε σηκόνει καὶ ἄλλα σώματα. Εἶναι πολὺ ἐλαφρότερον τῆς ἀτμοσφαίρας. Θὰ σᾶς τὸ δείξω διὰ πειράματος τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖτε νὰ κάμετε καὶ σεῖς, τοὐλάχιστον ὅσοι εἴσθε ἐπιτήδειοι. Εἰς αὐτὴν τὴν λεκάνην ἔχω σαπωνάδα. Τὸν εὐλύγιστον τοῦτον σωλῆνα ἐλαστικοῦ κόμμιος θέτω εἰς κοινωνίαν μετὰ τῆς φιάλης ἥτις μᾶς παράγει τὸ

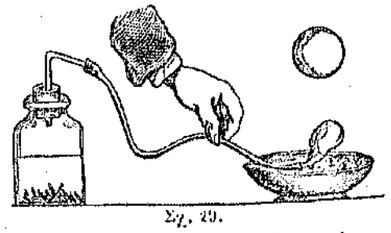
Σχ. 29.

ὑδρογόνον, καὶ εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν ἐφαρμόζω

ἑστίαν (*λουλὰν*) πίπας. Τώρα, ἂν εἰς τὴν σαπωνάδα φυσήσω διὰ τῆς πνοῆς μου, καθὼς πολλάκις τὸ κάμνετε μεταξὺ εἰς τὰς δύω σας χεῖρας, γίνονται φοῦσκαι καὶ ὑψοῦνται, ἀλλὰ μετὰ μίαν στιγμὴν πίπτουσι πάλιν κατὰ γῆς. Ἂν ὅμως βάλω τὴν ἑστίαν τῆς πίπας εἰς τὴν σαπωνάδα καὶ ἀφήσω νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ σωλῆνος τὸ ὑδρογόνον, ἰδέτε τὴν διαφορὰν, καὶ πῶς αἱ φοῦσκαι αἵτινες περιέχουσιν αὐτὸ ἀναβαίνουσι μέχρι τῆς ὀροφῆς. (*Ὁ καθηγητὴς παράγει τοιαύτας φούσκας.*) Τοῦτο σᾶς ἀποδεικνύει πόσον ἐλαφρὸν εἶναι τὸ ἀέριον τοῦτο. Ὑψοῦ, βλέπετε, ὄχι μόνον τὴν φούσκαν τοῦ σαπωνίου, ἀλλὰ καὶ τὸ πλεῖστον μέρος μεγάλης σταγόνος ὕδατος, ἥτις εἶχε κολληθῆ εἰς αὐτήν. Νομίζω ὅτι ἠμπορῶ νὰ σᾶς δώσω καὶ ἄλλην καλητέραν ἀπόδειξιν τῆς ἐλαφροτητός του. Ἠμπορεῖ νὰ ὑψώσῃ πολὺ μεγαλητέρας σφαίρας. Ἄλλοτε δι' αὐτοῦ ἐγέμιζον καὶ τὰ ἀερόστατα. Ὁ προπαρασκευαστής μου θὰ προσαρμόσῃ τώρα τὸν σωλῆνα εἰς τὴν φιάλην ἥτις παράγει τὸ ἀέριον, καὶ διὰ τοῦ ῥεύματος αὐτοῦ τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς δώσῃ θὰ ὑψώσωμεν τὴν σφαῖραν ταύτην τοῦ κολλοδίου. Καὶ οὕτω καὶ φροντίζω νὰ ἐξαγάγω ὅλον τὸν ἀέρα αὐτῆς, διότι ἠξεύρω ὅτι τὸ ὑδρογόνον θὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ τὴν ὑψώσῃ καὶ μὲ ὅσον ἀέρα ἀκόμη θὰ περιέχῃ. (*Φουσκόνει δύω σφαίρας κολλοδίου, ἐξ ὧν ἡ μία κρατεῖται διὰ κλωστῆς.*) Ἰδοὺ λοιπὸν σφαῖρα μεγάλη, ἐκ λεπτῆς ὅμως μεμβράνης κατασκευασμένη. Ἅμα ἐγέμισεν ἐπέταξε, καὶ ἀναβαίνουσι καὶ αἱ δύω εἰς τὸν ἀέρα ἕως ὅτου νὰ φύγῃ ἐξ αὐτῶν ὅσον ἀέριον περιέχουσι.

Καὶ ποῖον εἶναι τὸ βάρος τοῦ ἀερίου τούτου; Ἓν λίτρον ὕδατος βαρύνει χίλια γραμμάρια· ἓν δὲ ὑδρογόνου βαρύνει 0 γρ. 089. Ἡ διαφορὰ εἶναι μεγίστη.

Τὸ ὑδρογόνον δὲν παράγει κἄμμίαν οὐσίαν ἥτις δύναται νὰ γίνῃ στερεὰ εἴτε ὅταν καίηται, εἴτε ἔπειτα. Καιόμενον, παράγει μόνον νερὸν, καὶ ἂν θέσωμεν ψυχρὸν ποτήριον ὑπὲρ τὴν φλόγα, τὸ ποτήριον ἀμέσως ὑγραίνεται, καὶ τόσον νερὸν παράγεται, ὥστε ἠμποροῦμεν νὰ τὸ ἴδῶμεν. Ἡ καῦσις λοιπὸν τοῦ ὑδρογόνου παράγει μόνον νερὸν, ὡς τὸ παραγόμενον ὑπὸ τῆς καύσεως τοῦ κηρίου. Πρέπει δὲ νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι τὸ ὑδρογόνον εἶναι ἡ μόνη οὐσία τῆς ὁποίας ἡ καῦσις τίποτε ἄλλο δὲν παράγει παρὰ νερόν.

Ἂς προσπαθήσωμεν ἤδη νὰ εὕρωμεν νέαν τινὰ ἀπόδειξιν τοῦ γενικοῦ χαρακτῆρος τῆς συνθέσεως τοῦ νεροῦ. Δύω ἢ τρία λεπτὰ ἀκόμη θὰ σᾶς κρατήσω ἐδῶ, διὰ νὰ σᾶς εἰπῶ ὅ,τι εἰς τὴν προσεχῆ μας συνδιάλεξιν θὰ σᾶς καταστήσῃ εὐκολωτέραν τὴν σπουδὴν τοῦ ζητήματος.

Εἴδομεν ὅτι ὁ ψευδάργυρος ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ νεροῦ. Ὑπάρχει τρόπος δι' οὗ νὰ κατορθώσωμεν νὰ συγκεντρόνωμεν ὅλην του τὴν ἐνέργειαν εἰς ὅποιον σημεῖον θέλομεν. Ἐδῶ ὀπίσω μου ἔχω μίαν βολταϊκὴν στήλην, καὶ θὰ περιορισθῶ, πρὶν περατώσω ταύτην τὴν συνδιάλεξιν, νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν φύσιν καὶ τὴν δύναμίν της, ὥστε τοὐλάχιστον νὰ τὴν ἴδῆτε νὰ ἐνεργῇ πρὸ τῆς προσεχοῦς ἡμῶν συνεντεύξεως. Διὰ τῶν μεταλλικῶν τούτων

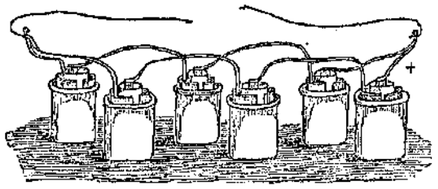

Σχ. 30.

συρμάτων, ὧν λαμβάνω τὰ ἄκρα εἰς τὰς χεῖράς μου, ἠμπορῶ νὰ μεταφέρω ἐμπρός μου τὴν δύναμιν ταύτην ὅταν θελήσω νὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τοῦ νεροῦ. Γνωρίζομεν ἤδη ποία καυστικὴ δύναμις ἐνυπάρχει εἰς τὸ ποτάσσιον, εἰς τὸν ψευδάργυρον, εἰς τὰ σιδηρορρίνισματα. Ἀλλὰ κἀνὲν τῶν σωμάτων τούτων δὲν ἔχει τὴν δραστηριότητα τῆς βολταϊκῆς στήλης. (*Ὁ καθηγητὴς συνενῶν τὰ δύω σύρματα, παράγει λαμπρὰν ἀστραπήν.*) Τὸ φῶς τοῦτο προέρχεται ἐκ πηγῆς καύσεως τεσσαρακοντάκις ἰσχυροτέρας παρὰ τὸν ψευδάργυρον, καὶ τὴν δύναμιν ταύτην περιφέρω κατὰ θέλησιν διὰ τῶν μεταλλικῶν τούτων συρμάτων. Ἂν ὅμως ἐξ ἀπροσεξίας τὴν περιέφερον καὶ εἰς τὸ σῶμά μου, θὰ μ' ἐφόνευεν ἀμέσως, διότι ἔχει φοβερὰν τὴν δραστηριότητα. Ἡ δύναμις ὅσην θ' ἀναπτύξῃ ἕως ὅτου νὰ μετρήσετε *πέντε*, (*ὁ καθηγητὴς συνδέει τὰ σύρματα, καὶ παράγει ἠλεκτρικὸν σπινθῆρα*), εἶναι ἴση πρὸς τὴν δύναμιν πολλῶν καταιγίδων. Καὶ διὰ νὰ ἴδῆτε καὶ οἱ ἴδιοι ἀπόδειξιν τῆς δραστηριότητός της, προσεγγίζω πάλιν προσάλληλα τὰ ἄκρα τῶν μεταλλικῶν συρμάτων, δι' ὧν ἡ δύναμις αὕτη ἐξέρχεται ἐκ τῶν βολταϊκῶν στηλῶν, καὶ, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, θὰ ἀρκέσῃ ὅπως καύσῃ τὸ σιδηροῦν τοῦτο ῥινίον. Εἰς τὴν προσεχῆ ἡμῶν συνεδρίασιν θὰ ἐφαρμόσω εἰς τὸ νερὸν τὴν χημικὴν ταύτην δύναμιν, καὶ θὰ σᾶς δείξω τ' ἀποτελέσματα αὐτῆς.

Α. Ρ. Ραγκαβης.

Ἕπεται συνέχεια.

Ἐν Γαλλίᾳ δὲν σφάζονται ἀπό τινος οἱ βόες. Ὁ βοῦς, μετακομισθεὶς ζῶν εἰς τὸ σφαγεῖον, ἐνδύεται δερμάτινον προσωπεῖον, ὅπερ ἔχει ἐν τῷ μέσῳ δίσκον χαλκοῦν, ἐν ᾧ ὑπάρχει, ἐν εἴδει ἐμβόλου, καρφίον σιδηροῦν ὀξύτατον, οὗ τινος τὸ ἄκρον ψαύει μόλις τὸ δέρμα τοῦ μετώπου τοῦ ζώου. Εἷς κτύπος σφύρας πηγνύει κατὰ τοῦ μετώπου του τὸ σιδηροῦν καρφίον, τὸ ὁποῖον διεισδύεται μέχρι τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ τὸ τάλαν ζῶον πίπτει ἐν ἀκαρεῖ ὡς κεραυνόπληκτον χαμαί, μὴ

ἀφίνον μηδὲ κραυγὴν ὀδύνης, καὶ μὴ ἀποβάλλον μηδὲ σταγόνα αἵματος.

ΟΙ ΜΕΛΑΟΝΥΜΦΟΙ ΤΗΣ ΣΠΙΤΖΕΒΕΡΓΗΣ

Συνέχεια: ἰδὲ σελ. 569.

Δ'

Ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας εἰργάζοντο οἱ ξυλουργοὶ τοῦ κ. Σπάρμαν πρὸς ἐπισκευὴν τοῦ πλοίου καὶ μάτην ὁ Μαρσὲλ προσεπάθει νὰ ἐπιταχύνῃ τὸ ἔργον, διότι τῶν βορείων χωρῶν οἱ ἐργάται ἔχουσιν ἴδιον τοῦ ἐργάζεσθαι τρόπον, βραδύν, συστηματικόν, ἀφ' οὗ οὐδεμία θέλησις δύναται νὰ τοὺς ἀποτρέψῃ.

Ὁ νεαρὸς ὑποπλοίαρχος κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐνησχολεῖτο μελετῶν τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἐν ᾧ κατ' ἀνάγκην διέμενε. Τὸ ἐμπόριον τῆς μικρᾶς πόλεως, ἡ ναυπηγεία της, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῆς ἦσαν τὸ μέλημά του. Παντοῦ μετὰ χαρᾶς τὸν ὑπεδέχοντο καὶ τῷ ἔδιδον πάσας τὰς πληροφορίας ἃς ἐζήτει. Ὅτε δὲ ἐπέστρεφεν εἰς τὸν κοιτωνίσκον του ἐλάμβανεν ἀνὰ χεῖρας τοὺς ἀγαπητούς του συντρόφους, τὰ βιβλία του. Διὰ μόνης τῆς ἐπιμελείας του καὶ ἄνευ διδασκάλου εἶχεν ἐκμάθει τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ὥστε νὰ δύναται εὐχερῶς ν' ἀναγινώσκῃ πᾶν ἀγγλικὸν βιβλίον ἀναγόμενον εἰς τὰς μελέτας του.

Ἐνίοτε ἔκαμνε μόνος μακροὺς περιπάτους περὶ τὸ Χάμμερφεστ. Πρώϊαν τινὰ εἶδε τὴν κορυφὴν τοῦ Τύδεφειλδ γυμνωθεῖσαν τοῦ χιονίνου μανδύου της καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀναβῇ εἰς τὸ ὄρος. Ὁ ἥλιος ἀνέτελλεν ἐν λαμπρᾷ μεγαλοπρεπείᾳ· αὔρα πρωϊνὴ γλυκυτάτη ἐρρυτίδωνε τὴν θάλασσαν, εἰς τὰς κυματώδεις πτυχὰς τῆς ὁποίας ἐγκατοπτρίζοντο πορφυραῖ ἀκτῖνες. Ἡ χιὼν ἡ κατακαλύπτουσα τὰ πεδία ἔστιλβεν ὡς σωρὸς ἀδαμάντων. Ἦτο ὡς τὸ πρῶτον τῆς ἀνοίξεως χαμόγελον εἰς τὴν βορειοτάτην ἐκείνην ἀκτήν. Ἐνόμιζες, κατὰ τὴν ὡραίαν ἔκφρασιν ποιητικοῦ τινος συγγραφέως τῆς Σουηδίας, ὅτι τὰ στοιχεῖα τῆς χώρας ἐλυποῦντο διὰ τὴν πτωχείαν των καὶ ὠλοφύροντο διὰ τὴν σκληράν των μοῖραν. Ἔλεγον πρὸς τὸν Ἡλάστην· «καὶ ἡμεῖς ἔχομεν θάρρος καὶ εὐχαρίστησιν νὰ ζήσωμεν, ἀγαπῶμεν τὰς λίμνας καὶ τὰ δάση καὶ τοῦ ἡλίου τὸ φῶς, ἀλλ' ὁ ἥλιός μας δὲν ἔχει θάλπος, παραλύει τὸ ψῦχος τὰς πτέρυγάς μας, δὲν ἀκούεται περὶ ἡμᾶς τῶν πτηνῶν τὸ κελάδημα καὶ κανὲν πλάσμα ζωντανὸν δὲν ἐγκατοπτρίζεται εἰς τὰ κύματά μας».

Μόνος καὶ μελαγχολικὸς ἀνέβαινεν ὁ Μαρσέλ. Οὐδὲν δενδρύλλιον δὲν ὑψοῦτο πλησίον του, οὐδὲν ἄνθος δὲν παρουσιάζετο εἰς τὰ καταπεπονημένα του βλέμματα, οὐδὲν ἔντομον δὲν ἐπλήρου τὸν ἀέρα διὰ τοῦ βόμβου του. Ἀλλ' ἡ χιὼν ἤρχιζεν ἤδη νὰ τήκεται σχηματίζουσα ἠχήεντας ῥύακας. Εἷς τῶν βράχων τὰ ῥήγματα, γυμνωθέντα πλέον τοῦ χιονίνου σαβάνου των, διεφαίνοντο φυλλάδες κρυπτογάμων καὶ ἐπὶ τῶν κλιτύων ὁ κιτρινωπὸς λειχὴν ὡμοίαζε πρὸς στρῶμα κροκοβαφές.....

Ὁ Μαρσὲλ δὲν ἔφθασεν ἄνευ πολλοῦ κόπου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Τύδεφειλδ, διότι ἐγλύστρων συχνάκις οἱ πόδες του εἴτε ἐπὶ χιονίνων ὄγκων εἴτε ἐπὶ λίθων ἀπεσπασμένων τῆς βάσεώς των, οἵτινες ἐκυλινδοῦντο καὶ κατέπιπτον εἰς τὴν πεδιάδα. Ἀλλ' ὅτε εἶδεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, ὅπερ ὡς πυραμὶς ὑψοῦται τριακόσια εἴκοσι μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, δὲν μετενόησε διὰ τοὺς κόπους, οὓς εἶχε καταβάλει, διότι ἐπλανῶντο τότε τὰ βλέμματά του ἐπὶ εἰκόνος, ἧς ἦτο παράξενον καὶ ἐπιβλητικὸν ἅμα τὸ κάλλος. Πανταχόθεν διεκρίνετο σειρὰ ἀγρίων λόφων καὶ βράχοι ἀπόκρημνοι καὶ βάραθρα. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐπὶ τῶν κλιτύων ἢ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν λόφων ἔστιλβον ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου παγωμέναι λίμναι. Ἐδῶ τὰ γλυκὰ κύματα τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐκεῖ, τὰ γιγαντώδη ὄρη τοῦ Σόρου καὶ οἱ παγετῶνες τῆς Σεϊλάνδης ἀπαστράπτοντες ὡς χάλυβος παμμεγέθη ἐλάσματα, παρέκει, εἰς ἀτραῦδες σκιώφως, τὸ ὀροπέδιον τοῦ Βορείου Ἀκρωτηρίου, τοῦ ἐσχάτου πέρατος τῆς εὐρωπαϊκῆς Ἠπείρου, καὶ εἰς τὸ διάστημα ἐκεῖνο τὸ ἀχανὲς οὐδεμία βλάστησις, οὐδὲν ἄλλο σημεῖον ἀνθρωπίνης ζωῆς, εἰμὴ λέμβοι τινὲς ἁλιέων ἐπιπλέουσαι εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἡ ἄκρα τοῦ κωδωνοστασίου τοῦ Χάμμερφεστ μὲ τὰ περὶ αὐτὸ ξύλινα οἰκήματα!...

Καταβαίνων εἰς τὴν πεδιάδα ὁ νεαρὸς ὑποπλοίαρχος εἶδε δύο γυναῖκας παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Χάμμερφεστ καθημένας πλησίον ἐπί τινος βράχου. Ἡ ξενότροπος ἐνδυμασία των προσείλκυσε τὴν προσοχήν του καὶ διηυθύνθη πρὸς αὐτάς. Ἡ μία ἦτο Λαπωνὶς ἐνδεδυμένη βαρὺ δέρμα ταράνδου καὶ περιεζωσμένη ζώνην δερματίνην. Ἦτο ὑποδεδεμένη βαρέα ὑποδήματα δερμάτινα, ὁμοιάζοντα πρὸς *ταιμούχια* καὶ καλούμενα *κομαγέρ*. Ποικιλόχρους καὶ ὑψηλὸς ἦτο ὁ ἰδιότροπος σκοῦφός της. Ἡ ἄλλη ἦτο νέα κόρη, μαύρην ἐξ ἐριούχου ἐσθῆτα ἐνδεδυμένη. Μικρὸν ἐπανωφόριον ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος ἐκάλυπτε τοὺς ὤμους της καὶ χαριέντως διέγραφε τὴν ὡραίαν της μέσην. Τὸ πρόσωπόν της ἦτο κατὰ τὸ ἥμισυ κεκαλυμμένον ὑπὸ πρασίνου *σαλίου*, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀτημελήτως κυμβωμένον ὑπὸ τὸ πηγούνιον καὶ κατέπιπτε μέχρι τῶν ὤμων.

Ἡ Λαπωνὶς ἐκράτει ἐπὶ τῶν γονάτων της μικρὸν ξύλινον λίκνον ἀρχαϊκοῦ σχήματος, ἐν ᾧ ἐκούνει παιδίον σχεδὸν κοιμισμένον ὑπάδουσα διὰ τοῦ λάρυγγος ᾆσμά τι παραπονητικόν.

Ὁ Μαρσὲλ ἔστη καὶ ἤκουε τὸ ᾆσμα, τοῦ ὁποίου δὲν κατελάμβανε μὲν τὰς λέξεις, τὸν ἕτερπεν ὅμως ὁ παράδοξος τόνος. Μὴ ἠξεύρων τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου ἐσκέπτετο μετ' ὀλίγας στιγμὰς ν' ἀπομακρυνθῇ, ὅτε αὕτη ἡ νέα κόρη, ἥτις ἐν σιγῇ τὸν παρετήρει, τῷ λέγει γαλλιστί·

— Βλέπω ὅτι εἶσθε περίεργος νὰ ἴδητε Λαπωνίδα. Πλησιάσατε ἀφόβως. Ἂν θέλητε πληροφορίας περὶ τῶν πτωχῶν κατοίκων τοῦ τόπου μας προθύμως θὰ σᾶς δώσω.

— Ἀ! ἀνέκραξε ζωηρῶς ὁ Μαρσὲλ θελχθεὶς διότι ἤκουσε τόσον κομψῶς καὶ χαριέντως λαλουμένην τὴν μητρικήν του γλῶσσαν, εἶσθε βέβαια ἡ δεσποινὶς Λάξ;

— Ναί.

— Τί εὐτυχὴς συναντήσεις! Σεῖς λοιπὸν εἶσθε ἥτις θέλετε νὰ ὑπάγετε εἰς Σπιτζεβέργην; καὶ δὲν φοβεῖσθε τοὺς κόπους καὶ τοὺς κινδύνους τοιούτου ταξειδίου;

— Ἐγεννήθην, ἀπήντησεν ἡ Καρίνα, εἰς πόλιν ὅπου αἱ γυναῖκες πάντοτε διεκρίθησαν διὰ τὴν γενναιότητά των. Διῆλθον μέρος τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σμαλάνδης, ἔνθα, ὅταν μία κόρη νυμφεύεται, πορεύεται ὑπερήφανος εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὲ τελαμῶνα στρατιωτικὸν καὶ προπορεύονται δύο τυμπανισταί. Αἱ γυναῖκες τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης παρέλαβον τὸ ἔνδοξον τοῦτο δικαίωμα παρὰ τῶν προμητόρων, αἵτινες ἄλλοτε, ἐν ᾧ ἦσαν ἀπόντες οἱ ἄνδρες των, ἔδραξαν γενναίως τὰ ὅπλα καὶ ἀμυνόμεναι ὑπὲρ τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τὸ στράτευμα τὸ ξενικόν.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἡ Καρίνα, εἶχεν ἀπωθήσει τὰς πτυχὰς τοῦ *σαλίου*, ὅπερ ἐκάλυπτε τὴν κεφαλήν της, καὶ τὸ πολεμικὸν ὕφος τῆς νεαρᾶς Σουηδῆς, ἥτις ἐξίστατο ἀναμιμνησκομένη τῶν γενναίων γυναικῶν τῆς Βαρένδης καὶ τῆς ἡρωϊκῆς Χριστίνας Γυλλενστιέρνας,[1] παραδόξως ἀντετίθετο πρὸς τὴν παιδικὴν γλυκύτητα καὶ τὴν συμπαθητικὴν ἔκφρασιν τῆς φυσιογνωμίας της.

Τὸ πρόσωπόν της δὲν ἦτο ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εὐθὺς καταθέλγουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τοῦ ἁρμονικοῦ των συνόλου ἢ τοὐλάχιστον διὰ τῶν ὡραίων των χαρακτηριστικῶν. Ἦτο ὠοειδές πως τὸ πρόσωπόν της καὶ ὀλίγον μικρόν, ἀκανόνιστοι δὲ οἱ χαρακτῆρές της. Εἶχε τὴν ῥῖνα πολὺ λεπτὴν καὶ πολὺ βραχὺ τὸ πηγούνιον, ἀλλὰ πυκνὴ καὶ μαύρη κόμη ἐστόλιζε τὴν κεφαλήν της καὶ ὑπὸ τὰ ὡραῖά της ὀφρύδια ἔλαμπον δύο κυανοῖ ὀφθαλμοὶ γλυκύτατοι.

Ποιητής τις ὡς ὁ Ἄττερβομ ἢ ὁ Τέγνερ θὰ παρέβαλλε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνους πρὸς λίμνην σουηδικὴν περιστεφομένην ὑπὸ σημυδῶν. Ἐντύπωσιν ἔκαμνε καὶ ἡ ἀναλογία, ἥτις ἐχαρακτήριζε τὴν κόρην, αἱ ὡραῖαι πόδες της καὶ αἱ λεπταὶ καὶ ἀριστοκρατικαὶ χεῖρές της. Ὁ Μαρσὲλ ἐν ἀκαρεῖ ὄχι ἄνευ ἐνδομύχου εὐχαριστήσεως, ἀλλὰ μὲ ἱκανὴν ψυχρότητα παρετήρησε πάντα ταῦτα.... Πλησιάσας πρὸς τὴν κόρην τὴν ἠρώτησε ποία ἦτο ἡ μετ' αὐτῆς γυνή. Ἡ Καρίνα ἀπήντησεν·

— Εἶνε σύζυγος Λάπωνός τινος, ὅστις ἀπό τινων ἡμερῶν σταθμεύει ἐδῶ πλησίον βόσκων τοὺς ταράνδους του. Εἶνε νέα ἀκόμη ἂν καὶ φαίνεται ῥυτιδωμένη. Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἔχασεν ἓν τέκνον της, τὸ ὁποῖον εἶνε τεθαμμένον εἰς τὸ κοιμητήριόν μας, καθ' ἕκαστον δὲ θέρος ἔρχεται διὰ νὰ ἴδῃ τὸν τάφον του. Ἐφέτος ὅμως εἶχε καὶ ἄλλον λόγον διὰ νὰ ἔλθῃ. Ἡ πενθερά της εἶνε βαρέως ἀσθενὴς καὶ ἦλθε νὰ συμβουλευθῇ τὸν ἰατρόν μας, τὸν Κ. Βάλτερ. Γνωρίζω πρὸ πολλοῦ τὴν πτωχὴν αὐτὴν γυναῖκα καὶ σήμερον ἐπειδὴ τὴν εἶδον πολὺ μελαγχολικὴν προσπαθῶ νὰ τὴν παρηγορήσω.

Ἡ κόρη ἐσίγησε. Ὁ Μαρσὲλ τὴν ἤκουεν ἀκόμη. Ὁ τόνος, μεθ' οὗ ἐπρόφερε τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις δὲν ὡμοίαζε πρὸς τὸ ζωηρὸν ὕφος, ὅπερ εἶχε πρὸ ὀλίγου, ὅτε ἐξύμνει τὸ θάρρος τῶν γυναικῶν τῆς Σουηδίας. Ἐνόμιζες ὅτι ἤκουες γλυκύ τι ὄργανον, ὅπερ ἔκρουεν ἡ εὐσπλαγχνία. Ἦτο παιδικὴ ἅμα καὶ μελῳδικὴ ἡ φωνή της, ἦτο φωνὴ ἐξ ἐκείνων, ἃς ὁ Θεὸς ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς γυναικός.

Ὁ Μαρσὲλ τὴν ἤκουε καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ποτὲ κόρη δὲν ὡμίλησεν ὡς ἡ Καρίνα. Εἰς πόσους ἄνδρας ἡ φωνὴ ἡ κατὰ πρῶτον ἀκουσθεῖσα νεαρᾶς γυναικὸς, δὲν ἐγένετο προάγγελος νέας ὑπάρξεως ἀπαραλλάκτως ὡς οἱ φθόγγοι, οὓς ἀπέδιδε τὸ ἄγαλμα τοῦ Μέμνωνος ἀνήγγελλον τὰς πρώτας τῆς πρωΐας ἀκτῖνας!

— Ἀλλὰ, ἀλήθεια, ἐπανέλαβεν ἡ Καρίνα, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐδῶ διαμονῆς σας δὲν ἔχετε περιέργειαν νὰ ἴδητε κατασκήνωσιν Λαπώνων; Ὁ Κ. Βάλτερ θὰ ὑπάγῃ αὔριον εἰς τὴν τοῦ Σβένδσωμ, τοῦ συζύγου τῆς πτωχῆς ταύτης, δύνασθε νὰ ὑπάγητε μετ' αὐτοῦ.

— Πολὺ τὸ ἐπεθύμουν, ὑπέλαβεν ὁ ὑποπλοίαρχος. Ἀλλ' ἂν ὁ Κ. Βάλτερ δὲν ὁμιλῇ τὰ γαλλικά, ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν ἔμαθον ἀκόμη τὴν ὡραίαν σκανδιναυϊκὴν γλῶσσάν σας, θὰ ἐκάμνομεν ἐλεεινὴν ἑδοιπορίαν.

— Πραγματικῶς, νομίζω ὅτι ὁ ἰατρός μας ἂν καὶ πολὺ λόγιος ἄνθρωπος δὲν ἠξεύρει γαλλικά· ἀλλὰ δὲν πειράζει, ἔρχομαι καὶ ἐγὼ μαζί σας καὶ οὕτω θὰ σᾶς χρησιμεύσω ὡς διερμηνεύς.

— Τί! Θὰ ἔχητε τὴν καλωσύνην...;

— Διὰ τί ὄχι; Εἴμεθα πολὺ φιλόξενοι ἐδῶ εἰς τὸν τόπον μας καὶ εὐχαριστούμεθα πολὺ βοηθοῦντες τοὺς ξένους.

— Λοιπὸν δέχομαι μετ' εἰλικρινοῦς εὐγνωμοσύνης.... Τί ὥραν αὔριον;

— Σταθῆτε...

Ἡ Καρίνα ἐστράφη πρὸς τὴν Λαπωνίδα, ἥτις ἀτάραχος ἐξηκολούθει νὰ *ταιουρίζῃ* τὸ τέκνον της καὶ ἀφ' οὗ συνεννοήθη μετ' αὐτῆς·

— Τὸ πρωΐ εἰς τὰς δέκα, εἶπεν. Ὁ Κ. Βάλτερ

1. Ἡ εὐγενὴς χήρα τοῦ Στὲν Στοῦρ, ἥτις τῷ 1520 ὑπερησπίσθη τὴν Στοκχόλμην κατὰ τῶν Δανῶν καὶ δὲν ἐνικήθη εἰμὴ διὰ προδοσίας.

κατοικεῖ πλησίον εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Θὰ ἔλθητε νὰ μὲ πάρητε καὶ πηγαίνομεν μαζί.

— Εὐχαριστῶ! εὐχαριστῶ πολύ!

Καὶ ἀνεχώρησε σκεπτόμενος ὁ Μαρσέλ. 'Αφ' οὗ ἐπροχώρησε πολύ ὀλίγον ἐσράφη πάλιν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ τὴν εἶδε σκεπάζουσαν τὸ τέκνον τῆς Λαπωνίδος. «Εἶνε ὡραία καὶ εὐσπλαγχνική, εἶπε καθ' ἑαυτόν· ἀλλ' ὁ πατήρ της εἶνε τρελλὸς θέλων νὰ τὴν ζείλῃ εἰς τὰ βορειότατα κλίματα. Κάλλιον νὰ τὴν ἔστελλεν εἰς τὴν Μαδέραν ἢ τοὐλάχιστον εἰς τὴν Ἱσπανίαν»

Ε'

Ἐπιστρέφων εἰς τὸ πλοῖόν του ὁ ὑποπλοίαρχος εὗρεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὸν Βλονδώ, ὅστις τὸν περιέμενε καπνίζων τὴν πίπαν του μὲ τὴν συνήθη του ἀταραξίαν. Ὁ Βλονδὼ οὐδέποτε ἐνησχολεῖτο εἰς μελέτας ὅπως ὁ Μαρσέλ, περιωρίζετο εἰς τὸ νὰ ἐξασκῇ ὅλως πρακτικῶς τὸ ἐπάγγελμά του. Ἀπῄτει πάντοτε νὰ διατελῶσιν οἱ ὑπ' αὐτὸν εἰς αὐστηρὰν πειθαρχίαν, νὰ ἐκτελῶσι μετ' εὐλαβείας καὶ μέχρι κεραίας τὸ καθῆκόν των εἴτε ἐπὶ πλοίου εἴτε ὅταν ἐπρόκειτο νὰ φορτώσωσι καὶ νὰ ἐκφορτώσωσιν ἐμπορεύματα. Ἐξετίμα ὅμως δεόντως τὰς ἀρετὰς τοῦ ὑποπλοιάρχου του, ἀνεγνώριζε τὴν ὑπεροχήν του καὶ εἰλικρινῶς τὸν συνεβουλεύετο εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις. Πολλάκις ἐτέρπετο ἀκούων αὐτὸν συζητοῦντα περὶ ἐπιστημονικῶν πραγμάτων ἂν καὶ αὐτὸς δὲν ἐνόει τὰ πάντα, ὄχι δὲ σπανίως ἐξετέλει αὐτὸς ὅλην τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἡμέρας ἵνα ἀφίνῃ καιρὸν εἰς τὸν Μαρσὲλ νὰ μελετᾷ. Καὶ ὁ Μαρσέλ ἀφ' ἑτέρου εἶχε πολλὴν ὑπόληψιν καὶ σχεδὸν υἱϊκὴν στοργὴν πρὸς τὸν Βλονδώ, προσεπάθει δὲ πάντοτε νὰ μὴ καταχρᾶται τὴν καλωσύνην του, δι' ἣν ᾐσθάνετο πρὸς αὐτὸν βαθὺ εὐγνωμοσύνης αἴσθημα.

Τὴν ἡμέραν ὅμως ἐκείνην, ὁ Βλονδὼ εὕρισκεν ὅτι ὁ Μαρσὲλ εἶχε μείνει παρὰ πολλὰς ὥρας εἰς τὴν ξηρὰν καὶ παρετήρει ἀνυπόμονος πρὸς τὸ μέρος τοῦ Χάμμερφεστ δάκνων τὴν πίπαν του ἵνα τὸν ἴδῃ ἐρχόμενον. Εἶχε νέον τι νὰ τῷ ἀναγγείλῃ. Εἶχε κάμει μόνος του μεγάλην τινὰ ἀπόφασιν, ἥτις τὸν ἐτάραττεν ὀλίγον.

— Τέλος πάντων! ἀνέκραξεν ὅταν εἶδε τὸν Μαρσὲλ πηδῶντα ἐλαφρῷ τῷ ποδὶ ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἤλθες· πλησίασε, ἔχω νὰ σοῦ ὁμιλήσω.

Ἐτράβηξεν ἐπανειλημμένως τὴν πίπαν του, ὡς διὰ νὰ παράσχῃ ἐλευθέραν εἴσοδον εἰς τὰς ἰδέας του καὶ προσέθηκεν·

— Ἐτελείωσεν.... εἶδα τὸν Λάξ... λαμπρὸς ἄνθρωπος... καλὸς καὶ ἀληθινὸς ναυτικός.... ἔχει σιδηρᾶν θέλησιν, εἶνε ἔξυπνος. Ὁμιλεῖ καὶ τὰ γαλλικὰ ἀρκετὰ καλά. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου τούτου ὁμιλοῦν ὅλας τὰς γλώσσας... Εἰς ὀλίγα λόγια, ἐσυμφωνήσαμεν... ἔρχεται μαζί μας.

— Λαμπρά, ἀπήντησεν ὁ Μαρσὲλ· ἐγκατέλειψε λοιπὸν τὴν ἀνόητον ἰδέαν του τοῦ νὰ πάρῃ μαζί του τὴν κόρην του;

— Ἀνόητον! ἴσως, ὑπέλαβεν ὁ πλοίαρχος κλίνων τὴν κεφαλὴν ὡς ἂν νὰ ἐφοβεῖτο νὰ πιασθῇ εἰς τὴν παγίδα· δὲν τὴν ἐγκατέλειψεν ὅμως .... καὶ, μὰ τὸν Θεόν, δὲν εἶχα τὴν δύναμιν νὰ τοῦ ἀντισταθῶ. Αὐτὸς ὁ διαβολάνθρωπος ἔχει θέλησιν.... καὶ πείθει καὶ τοὺς ἄλλους. Ἐννοῶ τοὺς κινδύνους τοιαύτης πράξεως. Ἔχω πεποίθησιν εἰς τὸν ἑαυτόν μου καὶ εἰς σέ, διότι αὐτὴ ἡ κόρη δὲν φαίνεται νὰ σὲ συγκινῇ πολύ, ἀλλὰ τί θὰ κάμωμεν τοὺς ἄλλους! Πῶς θὰ καταστείλωμεν τὸν διάβολον ἐκεῖνον τὸν Τρομπών, ἂν τυχὸν ἡ κόρη τοῦ ἀρέσῃ!

— Καὶ εἶνε ὡραία! ἀνέκραξεν ὁ Μαρσέλ.

— Ἀλήθεια; Τὴν εἶδες λοιπόν;

— Ναί, τὴν συνήντησα τυχαίως καὶ τώρα ἐχωρίσθημεν.

— Χμ! ἐψιθύρισεν ὁ πλοίαρχος καπνίζων πάντοτε.

— Ὡραία, ἀλλ' ἀξιοπρεπὴς καὶ σταθερᾶς θελήσεως, ἐξηκολούθησεν ὁ Μαρσέλ. Μὲ ἀνησυχεῖ μόνον ἡ ἀδυναμία της... εἶνε τόσον ἀδύνατος... Δὲν ἐννοῶ πῶς ὁ πατήρ της...

— Τί τὰ θέλεις, αὐτὴ εἶνε ἡ ἰδέα του. Καὶ ἐπὶ τέλους γνωρίζει τὴν κόρην του καλλίτερα ἀπὸ ἡμᾶς καὶ καλλίτερα ἀπὸ ἡμᾶς πάλιν γνωρίζει καὶ τὴν ἐπιρροὴν τῶν βορείων κλιμάτων. Ἔχω ἀκούσει ὅτι Ἄγγλοι φθισικοὶ ἰατρεύθησαν ὡς ἐκ θαύματος ἱππεύοντες ἐπί τινας μῆνας εἰς τὰς ἐρήμους πεδιάδας τῆς Δυτικῆς Ἀμερικῆς. Πιθανὸν διὰ τοὺς ἀσθενεῖς τῶν μερῶν τούτων ἡ θερμοκρασία τῶν πάγων νὰ ἔχῃ παρόμοια ἀποτελέσματα. Ἐλπίζω λοιπὸν νὰ μὴ ἀπατᾶται ὁ δυστυχὴς αὐτὸς πατήρ. Ἐλεεῖ ὁ Θεὸς ἐκείνους οἵτινες μίαν μόνην χαρὰν ἔχουσιν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Ποτὲ δὲν κτυπᾷ καὶ μὲ τὰς δύο χεῖρας, No hiere Dios con dos manos, ὡς λέγουν οἱ Ἱσπανοί. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, τὸ πρᾶγμα ἐτελείωσε. Πιστεύω ὅτι δὲν θὰ θυμώσῃς διότι τὸ ἀπεφάσισα χωρὶς νὰ ζητήσω τὴν γνώμην σου.

— Ἐγὼ νὰ θυμώσω! ἀγαπητέ μου Βλονδώ, καὶ διὰ τί; πρῶτον δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ ἂν τὸ εἶχα, ἠξεύρω ὅτι πάντοτε καλὴ διάθεσις σὲ ἐμπνέει.

— Σ' εὐχαριστῶ, φίλε μου. Σοῦ προσθέτω τώρα ὅτι ἀπεφάσισα νὰ δώσω τὸ δωμάτιόν μου εἰς τὴν Καρίναν καὶ νὰ πάρω ἐγὼ τὸν κοιτωνίσκον, ὁ ὁποῖος εἶνε πλησίον εἰς τὸν ἰδικόν σου. Δὲν μοῦ χρειάζεται μεγαλήτερος.

— Ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο καλλίτερον ν' ἀφήσωμεν εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὸν πατέρα της ὅλον τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ καταστρώματος καὶ νὰ λάβωμεν ἡμεῖς τὸ μέρος τὸ περὶ τὴν πρῴραν;

— Ἔχεις δίκαιον, καλλίτερα θὰ ἦνε. Μὰ τὴν πίστιν μου θὰ ταξειδεύῃ ὡς βασίλισσα ἡ κόρη τοῦ γέρω Λάξ. Τὸ δωμάτιον τοῦ πλοιάρχου, τὸ δωμάτιον τοῦ ὑποπλοιάρχου καὶ δύο ἄλλα ἀκόμη διὰ νὰ περιδιαβάζῃ.... Σωστὸ παλάτι! Ἡ καϋμένη ἡ Ῥόζα Μαρία θὰ ἦτο εὐτυχὴς νὰ τὸ κατεῖχε... ἀλλὰ δὲν θέλεις νὰ μ' ἀκούσῃς... Τώρα λοιπόν, ἀγαπητέ μου, πιλότον ἔχομεν, πρέπει νὰ ταχύνωμεν τὸ ταξείδιον. Ὁ Λάξ λέγει ὅτι ἤδη πολὺ ἐβραδύναμεν. Τὰ πλοῖα διὰ τὴν Σπιτζεβέργην ἀποπλέουσιν ἐδῶθεν τὸν Ἀπρίλιον καὶ τώρα εἶνε Ἰούνιος· ὁπωσδήποτε, ὁ καιρὸς εἶνε καλὸς καὶ φαίνεται ὅτι θὰ ἐξακολουθήσῃ.

— Ἂν θέλετε μένω ἐπὶ τοῦ πλοίου διὰ νὰ ἐπιβλέπω τοὺς ἐργάτας.

— Αὐτὸ εἶνε ἔργον ἰδικόν μου. Σὺ πήγαινε ἔξω εἰς τὴν ξηρὰν καὶ μεῖνε ὅσον θέλεις. Ἠξεύρω ὅτι εὐχαριστεῖσαι νὰ ἐξετάζῃς τὸν τόπον. Δι' ἐμὲ βασίλειόν μου εἶνε τὸ πλοῖόν μου.... Θ' ἀποκτήσῃς ἴσως ποτὲ καὶ σὺ τοιαύτας κλίσεις. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἂς πίωμεν ἓν ποτήριον καὶ ἂς κατακλιθῶμεν.

Τῇ ἐπαύριον ὅτε ὁ Μαρσὲλ ἐπορεύθη μετὰ τοῦ δόκτορος Βάλτερ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πιλότου, ἐπλησίασε τὴν Καρίναν μὲ τὸ βαθὺ αἴσθημα ἀνδρὸς εὑρισκομένου ἐνώπιον προσώπου, πρὸς ὃ ἔχει καθῆκόν τι νὰ ἐκπληρώσῃ. Διελογίζετο ὅτι ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἡ κόρη αὕτη θὰ ἦνε σχεδὸν ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Τότε παρατηρῶν αὐτὴν διέκρινε κάλλιον ἢ τὴν προτεραίαν τὴν καλήν της κόμην καὶ τῶν ὀφθαλμῶν της τὴν γλυκύτητα. Συνάμα ὅμως ἡ ἄκρα ὠχρότης της καὶ ἡ προφανὴς ἀδυναμία τοῦ ὀργανισμοῦ της τῷ ἐνεποίησαν ζωηρὰν αἴσθησιν.

Ἡ Καρίνα ὅμως ἦτο λίαν εὔχαρις· ἐχαιρέτησε μετὰ ζωηρότητος τὸν ἰατρὸν καὶ βαδίσασα πρὸς τὸν Μαρσὲλ τῷ ἔτεινε φιλικῶς τὴν μικράν της χεῖρα λέγουσα·

— Λοιπόν, κύριε ὑποπλοίαρχε, ἀπεφασίσθη! κατεδικάσθητε εἰς τὸ νὰ μ' ἔχητε μαζί σας!

— Καταδίκη λέγεται; διαμαρτύρομαι διὰ τὴν ἔκφρασίν σας.

— Ναί, ναί, ὑπέλαβε γελῶσα, ἠξεύρω τί λέγω. Οὕτω πως μετεχειρίζονται οἱ ἄνδρες ἡμᾶς τὰς δυστυχεῖς γυναῖκας· θέλουν π. χ. νὰ συντρώγουν μαζί μας, νὰ χορεύουν, νὰ κάμουν ἕνα περίπατον, ἀλλ' ἄμα πρόκειται νὰ μᾶς συνοδεύσουν εἰς ἓν ταξείδιον, ἔ! τότε πάγει πλέον ἡ εὐγένεια! τότε ἐνοχλοῦμεν τοὺς κυρίους, ταράττομεν τοὺς κόκλους των!

— Εἶσθε ἄδικος, δεσποινίς, ἀπήντησεν εὐγενῶς ὁ νέος· ἀδικεῖτε καὶ ἡμᾶς καὶ σᾶς τὴν ἰδίαν. Θὰ ἦτο ἐλεεινὸς ὁ ναυτικὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἤθελεν ὑπολάβει ὅτι θὰ τῷ φέρητε ἐνόχλησιν. Ὡς πρὸς ἐμέ, νομίζω εὐτυχίαν μου τὸ νὰ σᾶς συνοδεύσω καὶ εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ἀλλ' ὡς σᾶς ἔλεγον χθὲς, φοβοῦμαι.....

— Ἀ! ἐδῶ εἴμεθα. Νομίζετε καὶ σεῖς, ὡς ὁ πατήρ μου, ὅτι εἶμαι ἀδύνατος, φιλάσθενος, καὶ ἐν ᾧ ἐκεῖνος φρονεῖ ὅτι τὸ ταξείδιον αὐτὸ θὰ μὲ σώσῃ, σεῖς ἀπ' ἐναντίας ἔχετε τὴν ἰδέαν ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ ὑποφέρω τοὺς κόπους. Σᾶς λέγω λοιπὸν ὅτι εἶμαι πολὺ καλά, ὑγιεστάτη· δὲν ἔχει οὕτω, Κύριε Βάλτερ; ὀλίγον βῆχα μόνον ἔχω .... Δὲν δύναμαι μὲν ν' ἀφαιρέσω ἀπὸ τοῦ πατρός μου τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ ταξείδιον αὐτὸ θὰ μὲ δυναμώσῃ, τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι τὸ ἐπιχειρῶ καὶ δι' ἰδίαν μου εὐχαρίστησιν. Ἀνέγνωσα, ὅταν ἤμην μικρὰ, τὸν *Ῥοβινσῶνα τῶν πάγων*, εἶχα δὲ καὶ βιβλία, τῶν ὁποίων αἱ εἰκόνες παρίστανον τὰ κυριώτερα φαινόμενα τῶν πολικῶν χωρῶν. Ἔκτοτε ἐγεννήθη εἰς ἐμὲ ἡ ἐπιθυμία νὰ ἴδω ἐν τῇ πραγματικότητι τὰς ὡραίας ἐκείνας σκηνὰς, αἵτινες ἐν εἰκόνι ἔτερπον τοὺς παιδικούς μου χρόνους. Σκιρτῶ ὑπὸ χαρᾶς ἀναλογιζομένη μόνον ὅτι θὰ ἴδω τὰς πυραμίδας ἐκείνας τῶν ἐπιπλεόντων πάγων, αἵτινες, ὡς λέγουν, στίλβουσιν ὡς σμάραγδοι, καὶ πολὺ ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσω τὰς λευκὰς ἄρκτους.... ἀπὸ μακρὰν, ἐννοεῖται.

— Θὰ προσπαθήσωμεν, εἶπεν ὁ Μαρσὲλ, νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὴν περιέργειάν σας προφυλάσσοντές σας ἀπὸ παντὸς κινδύνου.

— Ναί; ὑπέλαβε μετὰ παιδικῆς ἀφελείας ἡ Καρίνα· ἀφοσιοῦμαι λοιπὸν εἰς σᾶς. Ὁ πλοίαρχος πολὺ σᾶς ἐπήνεσεν εἰς τὸν πατέρα μου καὶ ὁ Κ. Σπάρμαν προσέθηκεν ὅτι ἔχει εἰς σᾶς πᾶσαν ἐμπιστοσύνην! Θὰ ἴδητε δὲ ὅτι καὶ ἐγὼ εἶμαι πολὺ καλὴ συνοδοιπόρος· δὲν εἶμαι διόλου ἀπαιτητικὴ καὶ δὲν θὰ σᾶς δυσαρεστήσω.

— Εἶμαι βέβαιος, ἀπήντησεν ὁ Μαρσὲλ, μειδιῶν διὰ τὰς ἀφελεῖς ἐκμυστηρεύσεις τῆς κόρης.

— Ἀλλ' ἂς ὑπάγωμεν, ἀνέκραξεν ἐκείνη, λαμβάνουσα τὸ *σάλιον* καὶ τὰ χειρόκτιά της. Οἱ Λάπωνές μας μᾶς περιμένουν καὶ ὑπεσχέθην εἰς τὸν πατέρα μου νὰ μὴ ἀργήσω... Σήμερον ἐγὼ θὰ σᾶς εἰσαγάγω εἰς ὡραίαν εἰκόνα τοῦ βίου τοῦ Βορρᾶ· ἐνθυμήθητε ὅτι χρεώνεσθε πρὸς ἐμέ.

— Ἀναγνωρίζω εὐχαρίστως ἐμαυτὸν ὀφειλέτην.

— Ὀφειλέτην! ἀνέκραξεν ἡ Καρίνα, φέρουσα αἴφνης τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον διὰ τῆς αὐτομάτου ἐκείνης κινήσεως, ἣν παράγει ἀκαριαίως ἐπερχομένη ἰδέα. Τί ἀνόητος ὁποῦ εἶμαι! ἐνόμισα ὅτι θὰ σᾶς προσφέρω τὰς ὑπηρεσίας μου, ὅτι θὰ σᾶς χρησιμεύσω ὡς διερμηνεὺς παρὰ τῷ Κ. Βάλτερ καὶ τώρα συλλογίζομαι ὅτι πρὸ ὀλίγου σᾶς εἶδον συνομιλοῦντας. Δύνασθε λοιπὸν νὰ συνεννοῆσθε;

— Λαμπρότατα, ἀπήντησεν ὁ Μαρσέλ.

— Ἐσπούδασα ὀλίγον τὰ γαλλικὰ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Χριστιανίας, προσέθηκεν ὁ ἰατρὸς, καὶ ὁσάκις δύναμαι νὰ εὕρω γαλλικὰ βιβλία εὐχαρίστως τὰ ἀναγινώσκω.

— Ἀ λοιπόν! ἀπήντησεν ἡ κόρη μειδιῶσα, οἱ ἄνδρες, οὓς συνήθως κακολογοῦμεν, εἶνε χωρὶς ἄλλο μετριοφρενέστεροι ἡμῶν. Πέντε ἢ ἓξ ἔτη ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν, ἀγαπητὲ δόκτορ, νὰ σᾶς γνωρίζω καὶ δὲν ἤξευρον καὶ τοῦτο ἀ-

κόμη τὸ προτέρημά σας. Ἀλλὰ δὲν ἐκάματε καλὰ νὰ μοὶ τὸ κρύψητε, διότι θὰ μοὶ παρείχετε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ συνδιαλεγώμεθα εἰς τὴν ὡραίαν αὐτὴν γλῶσσαν, ἥτις τόσον μοὶ ἀρέσκει καίἥτις μὲ ὑπενθυμίζει τὸν οἶκον τῆς καλῆς μου προστατρίας, ἐκτὸς δὲ τούτου θὰ σᾶς ἐδάνειζα καὶ μερικὰ γαλλικὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἔχω. Τώρα λοιπὸν ἀντὶ νὰ σᾶς εἶμαι χρήσιμος ὡς διερμηνεὺς καταντῶ νὰ σᾶς ἐρωτήσω ἐὰν δέχησθε εἰς τὴν ἐκδρομήν σας ἀνωφελῆ σύντροφον.

— Τί λέγετε; ἀνέκραξαν ὁμοφώνως καὶ ὁ Μαρσὲλ καὶ ὁ ἰατρὸς, οἱονεὶ διαμαρτυρόμενοι κατὰ τῶν τελευταίων λέξεων τῆς Καρίνας.

— Καλὰ λοιπόν! ἔρχομαι..... Περιμείνατέ με, παρακαλῶ, ὀλίγον νὰ χαιρετίσω τὴν θείαν μου.

Καὶ ἐξῆλθε.

— Τί καλὴ κόρη, εἶπεν ὁ ἰατρὸς μετὰ χοργῆς.

— Πραγματικῶς πολὺ καλή, ὑπέλαβεν ἡσύχως ὁ Μαρσέλ. Ἀλλὰ σεῖς, ἰατρὲ, τί νομίζετε περὶ τῆς καταστάσεώς της;

— Τῇ ἀληθείᾳ δὲν δύναμαι νὰ σᾶς δώσω θετικὴν ἀπάντησιν. Εἶνε μὲν ἀδυνάτου κράσεως καὶ συχνάκις ἐνοχλεῖται ὑπὸ βηχὸς, ἐνίοτε μάλιστα διακρίνω καὶ ἐρυθρᾶς κηλίδας ἐπὶ τῶν παρειῶν της, μαρτύριον ὅτι ἔχει ἀσθενὲς τὸ στῆθος. Συνάμα ὅμως ἔχει τόσην χοργότητα πνεύματος καὶ τόσην ζωηρότητα εἰς τὰς κινήσεις της, ὥστε πείθομαι ὅτι ὑπάρχει πολλὴ ζωτικότης ἐν τῇ κόρῃ ταύτῃ. Ἔχει πρόθυμον τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ τὴν σάρκα ἀσθενῆ. Γνωρίζετε ἴσως ὅτι πάντα τὰ ἀνθρώπινα ὄντα ὑπόκεινται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, κατὰ διαφόρους τοῦ βίου περιόδους, εἰς τὴν μυστηριώδη σύγκρουσιν τοῦ διπλοῦ των στοιχείου, εἰς τὸν μεταξὺ ὕλης καὶ πνεύματος ἀγῶνα, εἰς τὴν νυκτερινὴν τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὸν Ἰακὼβ πάλην..... Εἰς τὴν νέαν ταύτην εἶνε μακρὸς καὶ ζωηρὸς ὁ ἀγών· ἀλλ' οὐδὲν θαυμαστὸν νὰ ὑπερνικήσῃ τὸ πνεῦμα ἕνεκα τῶν μυστικῶν δυνάμεων, ἃς ἐνέβαλεν ἐν αὐτῇ ἡ φύσις. Τὴν παρετήρησα πολλάκις καὶ μετὰ προσοχῆς· ὁ πατήρ της μὲ συνεβουλεύθη περὶ τοῦ προκειμένου ταξειδίου καὶ ἀφ' οὗ ἐπὶ πολὺ ἐσκέφθην, δὲν ἀντέστην εἰς αὐτό. Εἶνε πολὺ πιθανὸν αἱ συγκινήσεις, ἃς θὰ ἐμποιήσωσιν εἰς αὐτὴν τὰ λαμπρὰ τῆς φύσεως θεάματα, νὰ ἐπιδράσωσιν ἐπ' αὐτῆς ἀποτελεσματικῶς· πιθανὸν ἐπίσης ἡ μακρὰ θαλασσοπλοΐα, ὁ θαλάσσιος ἀὴρ ὁ τόσον ζωοποιητικὸς, ἡ ἀτμοσφαῖρα τῶν παγετωδῶν ἐκείνων ἀκτῶν νὰ ἔχωσι σωτήρια ἀποτελέσματα. Τί νὰ σᾶς εἴπω τέλος πάντων; Ὑπάρχουσι περιστάσεις, ὄχι σπάνιαι δυστυχῶς, καθ' ἃς ἀναγκαζόμεθα κλίνοντες τὴν κεφαλὴν ν' ἀναγνωρίζωμεν τὴν ἀδυναμίαν καὶ τὸ πεπερασμένον τῆς ἡμετέρας ἐπιστήμης, καθ' ἃς, ἀφ' οὗ ὡς ἄριστα ἐξετάσωμεν τὴν κατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἀναζητήσωμεν τὰ θεραπευτικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ἡ ἐπιστήμη διαγράφει, ἀναγκαζόμεθα, λέγω, ἡμεῖς τὰ ταπεινὰ αὐτῆς ὄργανα, νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν τὸ ἀξίωμα τοῦ διασήμου σας χειρουργοῦ, τοῦ Ἀμβροσίου Παρέ· «Ἐγὼ σ' ἐνοσοκόμησα, ὁ Θεὸς σ' ἐθεράπευσε.»

— Εὐχαριστῶ! ἀπήντησε μετὰ ζέσεως ὁ Μαρσέλ· τὸ εἶχα ὡς βάρος εἰς τὴν συνείδησίν μου νὰ ἐνδώσω εἰς ἐπιθυμίαν, ἥτις μοὶ ἐφαίνετο λίαν ἀσυλλόγιστος ἢ μᾶλλον λίαν ἐπικίνδυνος. Σεῖς ἀναπαύετε τὴν συνείδησίν μου.

— Προσέχετε ὅμως, ἐπανέλαβεν ὁ ἰατρὸς, ὅταν τὴν βλέπετε πολὺ ζωηρὰν, τότε ἀκριβῶς ἔχει ἀνάγκην προφυλάξεως. Ἡ βαθυτάτη ἀγάπη, ἣν ἔχει πρὸς τὸν πατέρα της καὶ ὁ φόβος μὴ τύχῃ καὶ τὸν ἐνοχλήσῃ, συνείθισαν αὐτὴν τότε μάλιστα νὰ βιάζῃ ἑαυτὴν ἵνα φαίνηται ζωηροτέρα, ὅταν πάσχῃ. Οἱ δυστυχεῖς οἱ ἄνθρωποι ἔχομεν καὶ τὴν ἀλαζονίαν μας. Συγκινεῖται πολὺ ἡ Καρίνα διὰ τὰ παθήματα τῶν ἄλλων, ἀλλὰ αὐτὴ δὲν θέλει νὰ φαίνηται πάσχουσα καὶ μεταχειρίζεται δόλους ἵνα μὴ θέτῃ εἰς δοκιμασίαν τὴν πατρικὴν στοργήν.

— Ἄχ! ἀνέκραξεν ὁ Μαρσέλ. Εὐτυχεῖς οἱ δυνάμενοι ἐπὶ μακρὸν χρόνον νὰ βλέπωσιν ἀκτινοβόλοῦν περὶ αὐτοὺς τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς τὸ βλέμμα, τὸ ἀληθὲς τοῦτο τοῦ βίου μας ἄστρον!

Καὶ ταῦτα λέγων, ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔχυσεν ἐν δάκρυ ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῶν γονέων του ὁ ὀρφανός! Ἤρχισεν ἔπειτα νὰ ἐξετάζῃ τὴν κατοικίαν τῆς Καρίνας.

Οὐδὲν ἄλλο εἶνε αἱ κατοικίαι μας, εἰμὴ, οὕτως εἰπεῖν, τὸ ἔνδυμα τοῦ ἐσωτερικοῦ μας βίου. Τὰς κτίζομεν καὶ τὰς κοσμοῦμεν συμφώνως πρὸς τὰς ἰδιαιτάτας ἡμῶν κλίσεις. Ἀκολουθοῦσι καὶ αὗται τὰς ἰδικάς μας συνηθείας καὶ ἔχουσι τὸν τύπον τοῦ ἰδικοῦ μας βίου. Καὶ καθὼς ὁ ὀρνιθολόγος παρατηρῶν μίαν φωλεὰν δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ εἴδους τοῦ πτηνοῦ, ὅπερ τὴν ἔπηξε, τοιουτοτρόπως δύναταί τις, βλέπων τὴν ἐφήμερον τοῦ ἀνθρώπου φωλεὰν, τὴν οἰκίαν, νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ ἐν αὐτῇ οἰκοῦντος. Σωρεύει πλοῦτον καὶ χρυσίον καὶ ἔπιπλα πολυτελῆ καὶ ἐπιδεκτικὰ ὁ τραπεζίτης, περικυκλοῦται ὑπὸ βιβλιοθηκῶν ἢ εἰκόνων ἢ ἀγαλμάτων ὁ καλλιτέχνης καὶ ὁ λόγιος. Ὁ καλὸς οἰκοκύρης μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας διατηρεῖ τὰ παλαιά του σκεύη, ἀνάμνησιν παλαιᾶν τῶν πατέρων του, οὐδέποτε δὲ λείπει τὸ ἐντὸς τοῦ κλωβίου κελλικέλαδον πτηνόν, ἵνα τέρπῃ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας της, ἀπὸ τοῦ παραθύρου τῆς ἐργάνιδος.

Ἀλλὰ μεταξὺ ὅλων τούτων τῶν οἰκημάτων ὑπάρχει ἐν τὸ ὁποῖον, εἰς ἁπάσας τῆς κοινωνικῆς κλίμακος τὰς βαθμίδας, ἔχει ἰδιαίτατόν τι θέλγητρον· τῆς κόρης τὸ δωμάτιον. Δὲν δύναταί τις ἄνευ μυστηριώδους εὐλαβείας νὰ εἰσέλθῃ πρώτην φορὰν εἰς αὐτό. Ἔστω τὸ δωμάτιον

τοῦτο πολυτελὲς ἢ πτωχικὸν, κομψοπρεπὲς ἢ γυμνὸν, ἀδιάφορον. Ἡ ἐκεῖ κατοικοῦσα, ἡ καλὴ καὶ χαριτωμένη κόρη τὸ στολίζει διὰ τῆς παρουσίας της, τὸ ζωοποιεῖ διὰ τοῦ μειδιάματός της, ἡ καθαρά της ἀναπνοὴ τῷ παρέχει εὐωδίαν. Ἡ ἀγνότης τῶν σκέψεών της καὶ τῶν ὀνείρων της ἡ παρθενία τὸ καθιστῷ ἱερὸν καὶ ὅταν αὕτη ἀκόμη τὸ καταλείψῃ, νομίζεις ὅτι μένει ἀκόμη εἰς τὸ δωμάτιον τὸ ἄρωμα τῆς νεότητος τῆς δροσερᾶς. Εἶνε ἀληθινὴ φωλεὰ πτηνοῦ, τοῦ καλλίστου τῶν πτηνῶν.

Ὁ Μαρσὲλ περιέφερε κύκλῳ τὸ ἐναστικόν του βλέμμα καὶ ἐτέρπετο ἄρρητον τέρψιν παρατηρῶν τὰ περὶ αὐτόν. Τὰ πάντα ἦσαν ἁπλᾶ. Μία κλίνη, ἓν τραπέζιον καὶ τὸ καλάθιον τῆς ἐργασίας. Εἰς μίαν γωνίαν ἔβλεπες ἀγγεῖον πλῆρες τεχνητῶν ἀνθέων ἐνώπιον ξυλίνου Ἐσταυρωμένου, ἔργον ἁπλοϊκοῦ τινὸς γλύπτου τῆς Νορβηγίας. Ἀλλοῦ τὴν μικρὰν τῆς κόρης βιβλιοθήκην. Ἓν ἐρμάριον, ὀλίγαι ἕδραι, ὁ νιπτὴρ καὶ οὐδὲν πλέον. Τὰ πάντα ὅμως ἐν τάξει, τὰ πάντα καθαρά.

Ὁ Μαρσὲλ ἐπλησίασε πρὸς τὴν βιβλιοθήκην διὰ νὰ ἴδῃ τί βιβλία περιεῖχεν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἡ Καρίνα ἐπανῆλθε.

— Ἀ! ἀνέκραξε, σᾶς συνέλαβον ἐπ' αὐτοφώρῳ. Ὠφελήθητε ἐκ τῆς ἀπουσίας μου διὰ νὰ σκαλίσετε τοὺς θησαυρούς μου. Καλὰ λοιπόν! Θὰ τιμωρηθῆτε διὰ τὴν ἀδιακρισίαν σας καὶ ἡ τιμωρία εἶνε ὅτι δὲν θὰ ἴδητε τίποτε σήμερον...

— Μυρίας συγγνώμας, εἶπεν ὁ Μαρσέλ· ἀλλὰ μοὶ εἴπετε ὅτι ἔχετε γαλλικὰ βιβλία καὶ ἐννοεῖτε τὴν ἐπιθυμίαν μου....

— Καλά! καλά! ἀπήντησε γελῶσα. Θὰ σᾶς τὰ δείξω ἄλλοτε ἂν εἶσθε φρόνιμος. Τώρα εἶνε καιρὸς νὰ ὑπάγωμεν. Ἐμπρός.....

Καὶ ἐλαφρῷ τῷ ποδὶ ἐξῆλθε τῆς θύρας πρώτη, ἠκολούθουν δὲ ὁ Μαρσὲλ καὶ ὁ ἰατρός.

ΧΑΥΙΕΡ ΜΑΡΜΙΕΡ
Μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

Ἕπεται συνέχεια.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ ΕΠΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΗΣ

Τὴν 6 Φεβρουαρίου 1833 περὶ τὴν μεσημβρίαν κατέλιπεν ὁ Ὄθων τὴν παρὰ τοῦ πλοιάρχου Λάϊονς κυβερνωμένην ἀγγλικὴν φρεγάταν Μαδαγασκάρ, ἐφ' ἧς εἶχε καταπλεύσει ἐκ Βρινδησίου, καὶ ἐπιβὰς βρετανικῆς λέμβου ἔπλευσε πρὸς τὴν ξηράν. Μεταξὺ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ ἦσαν οἱ ἐν Μονάχῳ προσενεγκόντες αὐτῷ τὸ στέμμα ἀντιπρόσωποι τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὑδραῖος Μιαούλης, ὁ σουλιώτης Κώστας Μπότσαρης καὶ ὁ ἀλβανὸς Πλαπούτας. Ὁ χόλος τῶν συμμάχων Δυνάμεων καὶ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα ἐπυροβόλησαν χαιρετίζοντα· ἑκατοντάδες δ' ἑλλήνων ἵσταντο μέχρι ζώνης ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὅπως πλησιάσωσιν εἰς τὸν ἡγεμόνα των καὶ προσφωνήσωσιν αὐτῷ εὐκρινῶς τὸ «Ζήτω!» Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ βασιλεὺς ἡτοιμάσθη νὰ πατήσῃ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ ὁ Μιαούλης ἔτεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα πρὸς ἀπόβασιν, ἐχαιρέτισαν πυροβολοῦντα τὰ φρούρια τοῦ Ναυπλίου, καὶ ἄμετρος ἀγαλλιάσεως κραυγὴ ἀντήχησεν ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ μέχρι τῶν πέριξ ὑψωμάτων καὶ παραλίων βράχων, οἵτινες ἐκαλύπτοντο ὑπ' ἀνθρώπων. Ἡ φύσις διέλαμπεν ἐν καλλίστῃ ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς φαιδρὰς τοῦ πλήθους μορφάς. Τὸ ἑλληνικὸν ἔαρ ἔλουε δι' αἴγλης καὶ φωτὸς τὴν ὅλην σκηνήν· τὸ δὲ κῦμα φρίσσον ἐνίοτε ὑπὸ δροσώδη αὔρας πνοὴν, ἐλίκνιζε τὰ ἀναρίθμητα σκάφη, ἅτινα διωλίσθαινον μεταξὺ τῶν ἑορτασίμως κεκοσμημένων φρεγατῶν τοῦ συμμαχικοῦ στόλου.

Ἐπὶ ζωηροτάτου πίνακος, εὑρισκομένου ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῶν Ἀθηνῶν, ὁ ζωγράφος Ἔσς παρέστησεν οὕτω πως τὴν εἰς Ναύπλιον εἴσοδον τοῦ Ὄθωνος.

Ὁ εὐρύχωρος λιμὴν τῆς ὀχυρᾶς πόλεως βρίθει πλοίων πολεμικῶν. Ὁ ἥλιος τῆς ἀνατολῆς ἀκτινοβολεῖ ἐν πάσῃ αὐτοῦ τῇ λαμπρότητι, τὰ διαφανῆ δὲ κύματα τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου ἀντανακλῶσι διὰ φωτεινῆς ἀνταυγείας τὸν κυανοῦν τῆς Ἑλλάδος οὐρανόν. Ἴχνη κύκλῳ μεγάλου καὶ πολυμάχου παρελθόντος συμπληροῦσι τῆς τελουμένης σκηνῆς τὴν εἰκόνα. Τὰ τηλεβόλα τοῦ ἐπὶ ὑψικορύφου βράχου φοβερῶς ἐγειρομένου πελασγικοῦ φρουρίου Παλαμιδίου, τοῦ ταπεινότερον κειμένου ἐνετικοῦ φρουρίου Ἰτζ-Καλὲ, καὶ τοῦ ἐκ μέσης τῆς θαλάσσης, δίκην κολοσσιαίου φρουροῦ, πυργουμένου ἐπὶ μικρᾶς νήσου *Βουρτζίου*, ὅπερ ἀναμιμνήσκει τοὺς τυφῶνας τῆς προσφάτου φοβερᾶς ἐπαναστατικῆς ἐποχῆς, ἀνταποκρίνονται εἰς τοὺς χαιρετισμοὺς τῶν συμμάχων χόλων. Νέφη καπνοῦ ἐκτείνονται ὑπὲρ τὴν ὅλην σκηνήν, συσκοτίζοντα τὸν φωτεινὸν οὐρανόν, τὸ θαλάσσιον κῦμα καὶ τὴν πέριξ διαφανῆ ἀτμοσφαῖραν. Ἐπὶ ἀφρίζοντος ἵππου βαίνει ὁ Ὄθων, κρατῶν διὰ τῆς ἀριστερᾶς τοὺς χαλινοὺς τοῦ δυσπειθοῦς ζώου, καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς χαιρετίζων διὰ τοῦ πίλου του τὰ πλήθη. Φέρει τὴν κυανῆν βαυαρικὴν στολὴν, καὶ ἐπὶ τοῦ πίλου του ἀνεμοῦται ὁ κυανόλευκος λόφος. Παρ' αὐτῷ φαίνονται τὰ μέλη τῆς ἀντιβασιλείας, οἱ πρέσβεις καὶ πᾶσαι αἱ στρατιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ τῆς Ἑλλάδος ἀρχαί, εὐτυχεῖς λογιζόμεναι ὅτι κατώρθωσαν νὰ εὕρωσιν ἵππους ὅπως μετάσχωσι τῆς βασιλικῆς συνοδείας. Μεταξὺ τῶν διασημοτέρων ἀγωνιστῶν τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας πολέμου διακρίνεται ὁ γέρων Κολοκοτρώνης ἐν τῇ ἰδιορρύθμῳ πολεμικῇ του στολῇ, κράνος φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, λείψανον τῆς στολῆς, ἣν ἔφερεν ἄλλοτε ὡς συνταγματάρχης ἑλληνικοῦ σώματος, διατελέσαντος ἐν ὑπηρεσίᾳ τῆς ἰονικῆς κυβερνήσεως. Ὁ ὀξύνους πολιτικὸς Μαυροκορδάτος, κομψῶς κατὰ τὸν γαλλικὸν συρμὸν ἐνδεδυμένος καὶ χρυσᾶ φέρων

δίοπτρα, ἀποτελεῖ πρόσφορον ἀντίθεσιν πρὸς τὴν φανταστικὴν πολεμικὴν εἰκόνα τοῦ γέροντος Θεοδώρου Κολοκοτρώνη. Ὅπου καὶ ἂν τραπῇ ὁ βασιλεὺς, ἐνθουσιῶδες πλῆθος βρίθει πανταχοῦ, καλύπτον τὰς κορυφὰς τῶν βράχων καὶ τὰς οἰκίας, καὶ προσαγορεῦον αὐτὸν ὡς τὸν Μεσσίαν τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Χαρακτηριστικωτάτη ποικιλία ἐμφαίνεται πανταχοῦ κατά τε τὸν ἱματισμὸν καὶ τὰς φυσιογνωμίας. Ἐπὶ πολλῶν ὅμως μορφῶν φαίνεται ἐντετυπωμένη ἡ σφραγὶς τῶν στερήσεων, τῆς νόσου καὶ πάσης δυνατῆς φυσικῆς καὶ ἠθικῆς θλίψεως. Ὡραία τις γυνὴ, ὑψηλὴ καὶ ῥαδινὴ τὸ σῶμα, ἀλλὰ παραμεμορφωμένη ὑπὸ τῆς πενίας καὶ τῆς ταλαιπωρίας, περικεκαλυμμένη δὲ ὡς ἀρχαῖον θεᾶς ἄγαλμα διὰ ῥακῶν λαμπρᾶς ἄλλοτέ ποτε καὶ μεγαλοπρεποῦς ἐνδυμασίας, δακτυλοδεικτεῖ πρὸς τὸν μικρὸν ἐννεαετῆ της υἱὸν τὸν μονάρχην, καὶ φαίνεται λέγουσα αὐτῷ: «Ἰδοὺ ὁ σωτήρ μας!»

Μετὰ πολλῆς ἀληθῶς λεπτότητος καὶ τελειότητος ἀπέδωκεν ὁ καλλιτέχνης τὸ θέαμα τῆς 6 Φεβρουαρίου 1833, χαρακτηριστικώτατον τῆς ἐπὶ τὸ μέλλον ἐνθέρμου πεποιθήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Παρέστησεν ὅμως ἄλλο τι ἡ ἰδανικὴν ἐλπίδος εἰκόνα; Προσέσχεν ἀρά γε τὸν νοῦν ὁ νεαρὸς ἡγεμὼν, ὃν περιέβαλλε πᾶσα ἐκείνη ἡ χρυσῆ νεφέλη τοῦ πρώτου ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, εἰς τοὺς κοίλους καὶ πλήρεις πόθου ὀφθαλμοὺς, οἵτινες ἠτένιζον ἐπ' αὐτόν; ἀνελογίσθη τὰ δεινὰ, τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἀξιώσεις ἔθνους τοσοῦτον κλυδωνισθέντος;

Ὁ Μαρῖνος Βρετὸς διηγεῖται, ὅτι μικρὸν πρὸ τῆς ὀκτωβριανῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1862 ἀπήντησε τυχαίως ἐν Παρισίοις γέροντα στρατιώτην παρευρεθέντα ἐντῇ εἰς Πελοπόννησον ἐκστρατείᾳ, καὶ τυχόντα τὴν 6 Φεβρουαρίου ἐγγύτατα τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν ἀπόβασιν αὐτοῦ.

Οὗτος διηγήθη αὐτῷ τὰ ἑξῆς:

«Καθ'ἣν ςιγμὴν ὁ βασιλεὺς Ὄθων ἀπέβαινεν εἰς Ναυπλίαν, ὁ ἡμέτερος λόχος ἐσχημάτισε περίφραγμα ἐν τῇ παραλίᾳ, καὶ ἐγὼ ἔτυχον ἱςάμενος πλησιέςατα πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ὁ βασιλεὺς ἀπέβη. Ἐν ᾧ δὲ ἔθηκε τὸν πόδα ἐπὶ τῆς γῆς, ὠλίσθησε... καὶ ἐγὼ ἔσπευσα εἰς ὑποςήριξιν αὐτοῦ· ἀλλ' ἐν τῇ σπουδῇ καὶ προθυμίᾳ, μεθ' ἧς ἔσπευσα εἰς ὑποστήριξιν τοῦ βασιλέως, κατέπεσε τὸ τουφέκιόν μου, καὶ τὸ κοντάκιον αὐτοῦ συνετρίβη εἰς δύο. Οἴμοι! ἐπλήρωσα τὴν ζημίαν ἐκ τοῦ μισθοῦ μου· ἡ δὲ ἑλληνικὴ Αὐτοῦ Μεγαλειότης οὐδὲν ἐσκέψατο περὶ τοῦ πτωχοῦ στρατιώτου, ὃς ἐπέσχεν αὐτὸν τοῦ νὰ καταπέσῃ ἐκτάδην ἐπὶ τῆς γῆς.»

Ὅτε μετά τινα ἔτη ἐνεκαινίσθησαν τὰ ἐν Ἀθήναις ἀνάκτορα διὰ τοῦ πρώτου χοροῦ, ὠλίσθησε καὶ πάλιν ὁ βασιλεὺς καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τῶν γονάτων.

Τὰ μικρὰ ταῦτα γεγονότα ἐθεώρησεν ἡ δεισιδαιμονία ὡς κακοὺς οἰωνούς.

Τὸ καθ' ἡμᾶς θεωροῦμεν αὐτὰ ὡς συμπτώματα ἁπλῶς ἀώρου νεότητος, καὶ καθορῶμεν ἐν αὐτοῖς τὴν ἀστάθειαν ἐκείνην, ἥτις ἐν μικροῖς τε καὶ μεγάλοις ἔμελλε ν' ἀποθῇ τοσοῦτον ὀλεθρία εἰς τὸν ἡγεμόνα ἐκεῖνον.

Αἱ πρῶται εὐθὺς λέξεις, ἃς ἀπέτεινεν οὗτος ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους πρὸς τοὺς νέους του ὑπηκόους, κατήλεγχον μεγίστην παιδικὴν ταραχὴν καὶ ἀτελῆ παρασκευὴν πρὸς τὴν νέαν αὐτοῦ ἀποστολήν. Ὅτε ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις καὶ οἱ γραμματεῖς τῆς ἐπικρατείας προσηγόρευσαν αὐτὸν ἐπισήμως ἑλληνιστὶ καὶ ἀπέθηκαν ἐν χερσὶν αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν των, ηὐχαρίστησεν ὁ Ὄθων γερμανιστὶ, καὶ ἀπήντησεν, ὅτι «μεγίστην προσήνεγκε θυσίαν, χωρισθεὶς τῆς πατρίδος καὶ τῶν γονέων, καὶ παραιτηθεὶς ὡρισμένου βιωτικοῦ σχεδίου.» Εἶτα δὲ προήλασεν ἵππος, καὶ πᾶσα ἡ ποικίλη καὶ πολύχρους συνοδεία προυχώρησε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ Ναυπλίου διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἄργους, προηγουμένου λόχου βαυαρῶν ἀκροβολιςῶν, ἑπομένου τοῦ γραφικοῦ ὁμίλου τῶν ναυπλιέων μετὰ σημαιῶν, δαφνῶν καὶ κλάδων ἐλαίας, τῶν ἐξοχωτέρων προκρίτων καὶ ὁπλαρχηγῶν, τῶν μελῶν τῆς νέας κυβερνήσεως, τῶν αὐλικῶν, τῶν ὑπασπιςῶν καὶ τέλος τοῦ βασιλέως, τῆς ἀντιβασιλείας καὶ τοῦ βαυαρικοῦ ἐπιτελείου. Παρὰ τὴν πύλην τῆς πόλεως ἀνέμενον οἱ δημογέροντες καὶ ὁ φρούραρχος, ὅςις παρέδωκεν εἰς τὸν βασιλέα τὰς κλεῖς τῆς πόλεως. Τὰ βαυαρικὰ ςρατεύματα καὶ οἱ ἕλληνες τακτικοὶ ἀνεπτύχθησαν κλιμακηδὸν μέχρι τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὅπου ἀνέμενεν ὁ κλῆρος ἀναβεβλημένος τὰ ἑορτάσιμα αὐτοῦ ἄμφια. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κορινθίας, μετὰ πολλοῦ πάθους προσφωνήσας τὸν νεαρὸν ἡγεμόνα, προσηγόρευσε τὸν περίβλεπτον βλαστὸν τοῦ Μὰξ Ἐμμανουὴλ, ἥρωος τοῦ Μοχὰτζ καὶ τοῦ Βελιγραδίου καὶ ἐλευθερωτοῦ τῆς Βιέννης, ὡς τὸν ἱδρυτὴν τῆς ἀῤῥαγοῦς ἐκκλησίας καὶ τὸν μέλλοντα νὰ ἐγκαινίσῃ νέον ἀσφαλῆ καὶ λαμπρὸν βίον εἴς τε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ κράτος. Προσήνεγκε δὲ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ὑποσχεθεὶς εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν τὴν σοβαρὰν καὶ κραταιὰν προστασίαν του, ἔψαυσεν αὐτὸ διὰ τῆς χειρὸς καὶ τὸ ἠσπάσθη. Ἐν τῷ ναῷ εἶχεν ἐγερθῆ θρόνος, ὅπου, τελεσθείσης τῆς δοξολογίας καὶ ἐκφωνηθέντος τοῦ προσήκοντος λόγου, ἐδέξατο ὁ βασιλεὺς τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως τῶν νέων μελῶν τῆς κυβερνήσεως, τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπισήμων τῆς χώρας προσώπων.

Βασιλικὴ προκήρυξις, αὐθημερὸν ἐκδοθεῖσα, ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς ἕλληνας, ὅτι ὁ νέος ἡγεμὼν, «προσκεκλημένος ἀπὸ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἐνδόξων καὶ μεγαλοψύχων μεσιτῶν καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἐλευθέραν ἐκλογὴν» τῶν ἑλλήνων, ἔμελλε «νὰ προστατεύῃ εὐσυνειδότως τὴν θρησκείαν αὐτῶν, νὰ διατηρῇ πιστῶς τοὺς νόμους, νὰ διανέμῃ δικαιοσύνην πρὸς ἕνα ἕκαστον, καὶ νὰ διαφυλάττῃ ἀκέραια διὰ τῆς θείας βοηθείας ἐναντίον ὁποιουδήποτε τὴν ἀνεξαρτησίαν, τὰς ἐλευθερίας καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν.»

«Παραδίδων, ἔλεγεν ὁ νέος ἡγεμὼν, εἰς λήθην τὰς εἰς τὸ παρελθὸν πολιτικὰς παραφορὰς, περιμένω πεποιθότως, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν, ὦ ἕλληνες, νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ ἑξῆς τὴν προσήκουσαν ὑποταγὴν εἰς τοὺς νόμους καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τὰς ἐπιτετραμμένας τὴν τούτων ἐκτέλεσιν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰρηνικῶς εἰς τὴν ἑστίαν του. Τοιουτοτρόπως ἐλπίζω μετὰ βεβαιότητος, ὅτι θέλω ἴδει ἐμαυτὸν ἀπηλλαγμένον τῆς θλιβερᾶς ἀνάγκης τοῦ νὰ κάμω νὰ καταδιωχθῶσι μὲ ὅλην τὴν αὐστηρότητα τῶν νόμων οἱ ταράττοντες τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ οἱ ἀποστάται. Εἴθε ἡ Θεία Πρόνοια νὰ εὐλογήσῃ τοὺς κοινοὺς ἡμῶν ἀγῶνας, καὶ νὰ εὐδοκήσῃ νὰ ἐπανακμάσῃ λαμπρότερον ὁ ὡραῖος οὗτος τόπος, ὅστις καλύπτει τὴν κόνιν τῶν μεγίστων ἀνδρῶν καὶ τῶν μεγίστων πολιτικῶν, τῶν ὁποίων οἱ ἀρχαῖοι χρόνοι ἀποτελοῦσι μίαν τῶν ὡραιοτέρων ἐποχῶν τῆς ἱστορίας, καὶ τοῦ ὁποίου τόπου οἱ κάτοικοι εἰς τοὺς τελευταίους καιροὺς ἀπέδειξαν εἰς τοὺς συγχρόνους των, ὅτι ὁ ἡρωϊσμὸς καὶ τὸ εὐγενὲς φρόνημα τῶν ἀθανάτων προγόνων των δὲν ἀπεσβέθησαν ἀπὸ τὰς καρδίας των.»

Τὸ Ναύπλιον ὅλον περιέστη εἰς ἔκστασιν ἀγαλλιάσεως, ἀκοῦσαν τὰς ἐπαγγελίας ταύτας. Ὡς δὲ πᾶς ἐν γένει βαιλεὺς εὐχερέστατα δύναται νὰ ἐγκαινίσῃ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ὡς νέαν πολιτικοῦ βίου ἐποχὴν, ἐν μέσῳ γενικῆς ἐμπιστοσύνης καὶ μακαριότητος, οὕτως ὁ δεκαεπτέτης βασιλεὺς Ὄθων προσείλκυσε διὰ μιᾶς τῶν ναυπλιέων τὰς καρδίας διὰ μόνης αὐτοῦ τῆς παρουσίας. Ἔκλινε μὲν ὀλίγον πρὸς τὰ ὄπισθεν τὸ μικρὸν αὐτοῦ σῶμα, καὶ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ οὔτε ὡραῖον οὔτε ἐπιβάλλον ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῇ· ἦν ὅμως κομψὸς καὶ ῥαδινὸς ἐπὶ τοῦ ἵππου, ἀνήγειρεν ἐνίοτε τὴν κεφαλὴν, προσέβλεπεν εὐμενῶς καὶ ἐχαιρέτιζε δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, ἡ νεανικὴ δὲ φαιδρότης καὶ ζωηρότης ἀνεπλήρουν πᾶν ἄλλο θέλγητρον.

«Ἀφ' ἧς στιγμῆς, διηγεῖται, γερμανός τις περιηγητὴς, ἐπάτησεν ὁ νεαρὸς βασιλεὺς ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, παρηκολούθησεν αὐτὸν ἡ χαρμόσυνος ἰαχὴ τοῦ λαοῦ μέχρι τῶν πυλῶν τῆς καθέδρας τοῦ βασιλείου του, καὶ ἡ ἰαχὴ αὕτη παρετάθη μέχρι βαθείας νυκτὸς, τῆς πρώτης ἴσως καθ' ἣν ἀπὸ πολλῶν ἀλγεινῶν ἐτῶν μυριάδες ἑλλήνων κατεκλίθησαν φαιδροὶ καὶ ἀμέριμνοι. Τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκείνην ἡμέραν εἶδον πολλὰς πωγωνοφόρους μορφὰς ὑγρὰς ἐκ δακρύων, ἅτινα ἦσαν πολὺ ἐκφραστικώτεραι ἢ μεμελετημέναι προσφωνήσεις, θριαμβικαὶ ᾠδαὶ καὶ ἐπιβεβλημέναι φωτοχυσίαι. Εἴθε ἡ ἐντύπωσις τῆς ἀνεπιλήστου ἐκείνης ἡμέρας ἐξακολουθήσῃ διαρκῶς ἐπιδρῶσα ἐπὶ τοῦ εὐπαθοῦς μὲν ἀλλὰ καὶ εὐτραπέλου πνεύματος τῶν ἑλλήνων!»

Καὶ ἀληθῶς· σύμπαν τὸ πλῆθος, ἔνθουν καὶ μακάριον ἐξ ἐμπιστοσύνης, συνωθεῖτο περὶ τὸν Ὄθωνα, καὶ εὐτυχὴς ἐλογίζετο πᾶς ὁ δυνάμενος νὰ ψαύσῃ μόνον τὰ ἐνδύματά του ἢ τὴν ἵππασκευὴν αὐτοῦ. Μητέρες ἀνέτειναν πρὸς αὐτὸν τὰ τέκνα των ἀπὸ τῆς ἀγκάλης, ὑπερχαρεῖς ὅτι ὁ βασιλεὺς ἔμελλε νὰ δημιουργήσῃ εὐήμερον εἰς τὰ νήπια βίον. Ἐκ βάθους καρδίας ἀνεδίδοντο εἰλικρινεῖς εὐχαὶ ὑπὲρ μακρᾶς καὶ αἰσίας κυβερνήσεως τοῦ βασιλέως Ὄθωνος τοῦ πρώτου. Ὅ,τι δὲ ὁ μονάρχης ἐπηγγέλλετο ἐν τῇ προκηρύξει του, τουτέστι ταφὴν καὶ λήθην τοῦ παρελθόντος, εἶχεν ἤδη συντελεσθῆ. Ἀναρχία καὶ τάξις συνδιηλλάγησαν· ἕλληνες δὲ καὶ βαυαροὶ, χωρικοὶ καὶ στρατιῶται, πελοποννήσιοι, ῥουμελιῶται καὶ νησιῶται ἐνηγκαλίζοντο ἀλλήλους, ὁλβίως ἐπὶ φαιδρῶν ἐλπίδων ὀχούμενοι. Λαμπρὸν προεμηνύετο τὸ μέλλον εἰς τὴν ἀναγεννηθεῖσαν Ἑλλάδα, καὶ βαυαροὶ ποιηταὶ ἔψαλλον:

«Ὦ ἥλιε τῆς Βαυαρίας, ἔνδοξε
τῶν Βιττελσβάχων ῥίζα | καὶ σὺ ἥλιε
νέας Ἑλλάδος, Βιττελσβάχων βλάστημα!..
Φωτίζετ' αἰωνίως τοὺς πλανήτας σας,
ὦ ζωηφόροι θάλπους καὶ φωτὸς πηγαί!»

Ἀλλ' ὁ διθύραμβος ἐψάλλετο προώρως.[1]

Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΣ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

I

Ἐπιφανὴς φυσιοδίφης ἐκ τῶν νεωτέρων εἶπεν, ὅτι τὸ πτηνὸν δύναται νὰ ζήσῃ ἄνευ τοῦ ἀνθρώπου, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἄνευ τοῦ πτηνοῦ. Ἀληθῶς δὲ τὸ πτηνὸν εἶναι ὁ μόνος ἐπίκουρος ἡμῶν κατὰ τοῦ γονιμωτάτου κόσμου τῶν ἐντόμων, ὧν τὰ πυκνὰ στίφη προχωροῦσι θαῤῥαλέως «εἰς κατάκτησιν τοῦ ἔργου τοῦ ἀνθρώπου.»

Ἡ γεωργία ὑποφέρει μεγάλως ἐκ τῶν καταστροφῶν, τὰς ὁποίας προξενοῦσι τὰ παμπληθῆ τῶν ἐντόμων εἴδη, ἀπὸ τοῦ κιὸς καὶ τῆς φυλλοστρόφου μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν σμικροτάτων κολεοπτέρων. Ὁ ἄνθρωπος εὑρέθη ἀφωπλισμένος τρόπον τινὰ πρὸ τῆς ὀλεθριωτάτης ἐπιδρομῆς τῆς ἐπαπειλούσης τὰ δένδρα, τὰ σπαρτὰ καὶ τὰς ἀμπέλους αὐτοῦ.

Ἐκ τῆς ὁσημέραι παρατηρουμένης προόδου τοῦ ζοφεροῦ καὶ ὑποχθονίου κόσμου τῶν ἐντόμων, διαβλέπει ἕκαστος, ὅτι δυστυχῶς ὁ ἄνθρωπος διέῤῥηξε τὴν ἁρμονίαν τὴν ἀρχικῶς ὑφισταμένην μεταξὺ πάντων τῶν πλασμάτων, φονεύων πολλὰ τούτων, καὶ ὅτι ἡ διατάραξις αὕτη προεκάλεσε τὰ πολυάριθμα κακὰ, τὰ δεκατί-

1. Μέρος δεύτερον τῆς ὑπὸ Καρόλου Μενδελσσῶνος Βαρθόλδη Ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος. Μετάφρασις Ἀγγ. Βλάχου.

ζοντα ἡμᾶς καὶ ἐπολλαπλασίασεν ὑπερμέτρως τὸ ὠΐδιον καὶ τὴν φυλλοξήραν καὶ πάντα τὰ βδελυρὰ ἐκεῖνα ζωύφια, ἅτινα ἐξολοθρεύουσι τὰ στέγοντα καὶ διατρέφοντα ἡμᾶς φυτά.

II

Εἰς τὰ ἀπρόσιτα ἔτι δάση τῶν τροπικῶν αἱ ἐκ τῶν σηπωμένων φυτῶν ἐκπεμπόμεναι δηλητηριώδεις ἀναθυμιάσεις θὰ καθίστων ἀδύνατον τὴν ἐν αὐτοῖς διαμονὴν ζώων ὑπερτέρας τινὸς τάξεως, ἐὰν ἔλειπον αἱ μυριάδες τῶν ἐντόμων, ἅτινα «διὰ τῆς συνεχοῦς καὶ ἀδιαλείπτου αὐτῶν ἐργασίας πρὸς καταστροφὴν εὐεργετοῦσι τὰς ἐπελευσομένας φυλάς.» Ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμετέραις χώραις, τὰ ἔντομα διαφθείρουσι τὴν συγκομιδὴν ἡμῶν, ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν λαχανοκήπων, τῶν δασῶν καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν κατοικιῶν (ὡς ἐν Ῥοκέλλῃ τῆς Γαλλίας), διὰ τὴν σμικρότητα αὐτῶν ὑπερεκφεύγοντα πᾶσαν καταδίωξιν.

Δὲν ἔχομεν λοιπὸν κατ' αὐτῶν, ὡς εἶπον, ἕτερον ἐπίκουρον πλὴν τοῦ πτηνοῦ, οὗ τὰ πεπτικὰ ὄργανα εἰσὶ τοιαῦτα, ὥστε δύναται νὰ καταβροχθίζῃ ἑκατοντάδας ἐντόμων, ὡς τακτικὴν αὐτοῦ τροφήν, ἡ δ' ὅρασίς του εἶναι τοσοῦτον ὀξεῖα ὥστε νὰ τὰ ἀνακαλύπτῃ ἐν τῇ ἐλαχίστῃ τῶν φύλλων πτυχῇ καὶ ἐντὸς ἀοράτων εἰς ἡμᾶς ὀπῶν, ἐν αἷς ἐκεῖνα εἰσχωροῦντα κρύπτονται.

III

Πρό τινων ἐτῶν σοφοὶ φυσιοδίφαι καὶ τὰ ἀγροτικὰ συνέδρια κατέδειξαν τὰς ὀλεθρίας συνεπείας τῆς βαθμηδὸν ἐπιτεινομένης ἐπιδρομῆς τῶν ἐντόμων. Ἐξετάσαντες δὲ τὴν αἰτίαν τοῦ κακοῦ ἀνεῦρον, ὅτι τὰ ἔντομα ἐπολλαπλασιάζοντο καθ' ὅσον ἠλαττοῦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν πτηνῶν. Αἱ σπουδαιότατα ἔρευναι καὶ μελέται τοῦ Γοδεφρείδου Σαίντ Ἱλαίρ, τοῦ Τυρρὲλ, τοῦ Μισελὲ, τοῦ Τσούδη, τοῦ Γκλόγερ, τοῦ Τουσενὲλ, πρὸ πάντων δὲ τοῦ Λωρὰν-Πρεβῶ, ἀπεκάλυψαν πόσον ἐπιβλαβῆ καὶ ἐπίφοβα εἰσὶν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ ἔντομα. Τὸ πόρισμα τῶν μελετῶν τούτων συνοψίζεται ἐν τῇ ἀκολούθῳ εὐγλώττῳ φράσει ἐκθέσεως ἀναγνωσθείσης ὑπὸ τοῦ Ζονκιὲρ-Ἀντωνὲλ ἐν τῇ Ζωολογικῇ ἑταιρίᾳ τοῦ ἐγκλιματισμοῦ. «Οἱ ἐχθροὶ, λέγει, πάντων ἡμῶν εὑ»ρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἡμῖν ἐγκατέστη»σαν· ὁ ἀριθμός των αὐξάνει μετὰ τάχους, καὶ »ἐὰν δὲν φροντίσωμεν νὰ ἀντιτάξωμεν σύντονον »καὶ ἀποτελεσματικὴν ἄμυναν, θὰ κατισχύσω»σιν ἡμῶν. Ἀνάγκη νὰ διοργανώσωμεν κατ' αὐ»τῶν πόλεμον περισκεμμένον καὶ ἀδιάλλακτον, »διότι ἀσυγκρίτως μειονεκτοῦμεν αὐτῶν κατὰ »τὸν ἀριθμόν.»

Ἐπὶ τῆς δευτέρας αὐτοκρατορίας ἐν Γαλλίᾳ τὰ ἀγροτικὰ συνέδρια ὑπέβαλον εἰς τὴν Γερουσίαν ἀναφοράν, ἐξαιτούμενα νὰ ληφθῶσι μέτρα «πρὸς διάσωσιν τῶν πτηνῶν, τῶν καταστρεφόν»των τὰ ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν γεωργίαν ἔντομα.» Τὴν δ' αἴτησιν ταύτην ἐπεδοκίμασαν καὶ ὑπεστήριξαν οἱ ἐπιστήμονες.

IV

Πρὶν ἢ διαλάβω περιληπτικῶς περὶ τῆς εἰς τὴν Γερουσίαν ὑποβληθείσης τῇ 24 Ἰουνίου 1861 ἐκθέσεως περὶ προφυλάξεως τῶν πτηνῶν, ἀνάγκη νομίζω νὰ εἴπω τινὰ περὶ τῆς καταστρεπτικῆς αὐτῶν δυνάμεως, ἀναφέρων πρὸς κύρωσιν τῶν λεγομένων παραδείγματα εἰλημμένα ἐκ τῶν συγγραφέων, οὓς ἀνωτέρω ἐμνημόνευσα.

«Ὁ ὀργανισμὸς αὐτῶν, λέγει ὁ κ. Ζυρσὲ, πρῴην ἀξιωματικὸς ἐν τῷ γαλλικῷ ναυτικῷ, κέκτηται καταστρεπτικὴν δύναμιν θαυμασίαν. Ἓν ἐντομοφάγον πτηνὸν δύναται ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ νὰ καταβροχθίσῃ ποσότητα ἐντόμων βάρους ἴσου πρὸς τὸ βάρος τοῦ σώματός του.» «Ἡ κρίσιμος στιγμὴ, λέγει ὁ Μισελὲ, εἶναι ὅταν τὸ ἔντομον, ἀναπτυσσόμενον ὑπὸ τῆς θερμότητος, εὑρίσκεται ἀπέναντι τοῦ πτηνοῦ, ὅπερ μὴ ὂν γαλακτοφόρον διατρέφει τὴν πολυάριθμον αὐτοῦ οἰκογένειαν διὰ ζώσης ἄγρας, προϊόντος τῆς θήρας αὐτοῦ. Καθ' ἕκαστον ἔτος ὁ κόσμος ὁλόκληρος θὰ διέτρεχε κίνδυνον, ἐὰν τὸ πτηνὸν ἐγαλακτοτρόφει καὶ ἐὰν ἁπλῆ τοῦ στομάχου αὐτοῦ λειτουργία ἐπήρκει νὰ κορέσῃ τοὺς ἐν τῇ φωλεᾷ δέκα ἢ δεκαπέντε νεοσσοὺς αὐτοῦ, οἵτινες θορυβωδῶς καὶ ἀπαιτητικώτατα ἐκζητοῦσι τὴν τροφὴν αὐτῶν.»

Ἔν τινι ὑποστέγῳ ἀνθοκομείῳ ἦσαν τρεῖς ῥοδαὶ κατακεκαλυμμέναι ὑπὸ στρώματος φυτοφθειρῶν (κ. ψώρας). Εἰσήχθη ἐν αὐτῷ τὸ πτηνὸν τὸ καλούμενον *Αἰγίθαλος ὁ σπιζίτης* καὶ μετά τινας ὥρας ἀπηλλάγησαν καθ' ὁλοκληρίαν τοῦ σμήνους τῶν ἐντόμων, ἅτινα περιέτρωγον αὐτάς.

Κατὰ τὸ 1848 εἶδός τι βόμβυκος, τὸ καλούμενον ἐπιστημονικῶς Βόμβυξ ὁ ἀνισομήκης, ἠφάνισεν ὅλα τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων τῆς ἐν Πολωνίᾳ κομητείας Βοστσίκκι. Τὸ δὲ φθινόπωρον οἱ κορμοὶ καὶ οἱ κλάδοι εἶχον καλυφθῆ ὑπὸ μυριάδων ᾠῶν περιτετυλιγμένων ἐντὸς μεταξοειδοῦς χνοός. Ὁ ἰδιοκτήτης τῶν κτημάτων ἐκείνων ἀπεφάσισε νὰ καθαρίσῃ αὐτούς, ἀλλὰ κατενόησε ταχέως πόσον ἀνωφελὴς ἀπέβαινε πᾶσα προσπάθεια· ἐθεώρει δὲ ἄφευκτον τὴν ἀπώλειαν τῶν δένδρων. Ἀλλὰ κατὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ χειμῶνος διῆλθον ἐκεῖθεν ἀγέλαι *βασιλίσκων* καὶ *αἰγιθίλων* καὶ τὰ ᾠὰ τῶν καμπῶν ἠλαττώθησαν ἐπαισθητῶς. Ἐξέλιπον δὲ ὁλοτελῶς τὰ ἔντομα, ὅτε τὸ ἔαρ ἐρώλευσαν εἴκοσι περίπου ζεύγη ἐκ τῶν πτηνῶν ἐκείνων· οὕτω δὲ τὸ ἑπόμενον ἔτος τὰ δένδρα ἀνεκτήσαντο πᾶσαν τὴν ἀνθηρότητα αὐτῶν.

Πρὸ εἴκοσι περίπου ἐτῶν αἱ κάμπαι τῆς φυλλοστρόφου ἐλυμαίνοντο τὰς ἀμπέλους τοῦ Βωζολαί. Πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ οἱ ἀμπελοκτήμονες ἀπέλυσαν εἰς τὰς ἀμπέλους τὰς ὄρνιθάς των καὶ αἱ κάμπαι ἐξωλοθρεύθησαν. Παρετηρήθη δὲ ἐν τῇ οἰνοφόρῳ ἐκείνῃ χώρᾳ, ὅτι κατὰ τὴν ἄνοιξιν εἰσέβαλλον εἰς τὰς ἀμπέλους ἀγέλαι πτηνῶν, τὰ ὁποῖα παρεῖχον εἰς αὐτὰς τὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας οἱ δρυοκολάπται παρέχουσιν εἰς τὰς δρῦς.

Φρειδερῖκος ὁ μέγας διέταξέ ποτε νὰ καταστραφῶσιν αἱ κοιναὶ σπίζαι εἴτε οἱ στρουθοὶ (κ. σπουργίται) οἱ τολμήσαντες νὰ προσβάλωσι τὰς κερασέας του. Προεκήρυξε μάλιστα καὶ ἀμοιβὴν διὰ πᾶσαν κεφαλὴν στρουθοῦ. Ἕνεκα τῆς διαταγῆς ταύτης οἱ στρουθοὶ καταδιωχθέντες ἀπηνῶς ἐξέλιπον φονευθέντες ἢ μεταναστεύσαντες. Ἀλλ' ἐντὸς δύο ἐτῶν αἱ κερασέαι κατέστησαν ἄκαρποι καὶ ἀπεγυμνώθησαν καλυφθεῖσαι ὑπὸ καμπῶν. Ὁ Φρειδερῖκος ἠναγκάσθη νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τῶν στρουθῶν, οὕτω δὲ αἱ κερασέαι ἤνθησαν πάλιν ἐν τοῖς κήποις.

Ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ ἐν Βάδῃ προεκηρύχθη ἐπίσης ἀμοιβὴ διὰ πᾶσαν κεφαλὴν στρουθοῦ, ἀλλ' αἱ πεδιναὶ γαῖαι κατεκλύσθησαν ὑπὸ ἐντόμων. Τότε ἔπαυσε πλέον πᾶσα καταδίωξις καὶ οἱ προγραφέντες στρουθοὶ ἐπάλαισαν γενναίως κατὰ τῶν καμπῶν, ἀντὶ ὀλιγίστων κόκκων σίτου, θυσιαζομένων δι' αὐτούς. Ὑπελογίσθη δὲ, ὅτι τρισχίλια ἔντομα μόλις ἀρκοῦσι πρὸς τροφὴν μιᾶς φωλεᾶς ἐν διαστήματι τεσσάρων ἢ πέντε ἡμερῶν.

V

Ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ὑποβληθεῖσαν τῇ γαλλικῇ Γερουσίᾳ ἔκθεσιν, ἣν συνοψίζομεν προσθέτοντες μόνον τὰ ἀπαραίτητα πρὸς ἐξήγησιν ἢ συμπλήρωσιν αὐτῆς.

Πᾶν φυτὸν ἔχει καὶ ἀντίστοιχον εἶδος ἐντόμου, ζῶντος ἐκ τῆς καταστροφῆς του· ἡ δρῦς π.χ. ἔχει *Ἐλαφοκάνθαρον τὸν γρήσιον*, *Κεράμβυκα τὸν ἥρωα* κτλ., ἡ πτελέα *Σκόλυτον τὸν ἐρημωτὴν*, αἱ πεύκαι καὶ αἱ ἔλατοι τὰς *φαλαίνας*, *Βοστρύχους τοὺς τυπογράφους*, αἱ ἐλαῖαι τοὺς *φλοιοθρύπτας*, ἡ ἄμπελος τὴν *φυλλόστροφον*, τὴν *φυλλοξήραν*· οἱ δημητριακοὶ καρποὶ προσβάλλονται κατὰ μὲν τὰς ῥίζας των ὑπὸ τῶν καμπῶν τῆς *μηλολόνθης*, τὰ ἄνθη των ὑπὸ τῆς *κηκιδομυίας* καὶ οἱ κόκκοι των ὑπὸ τοῦ *κιδος* (Σιτοφίλου τοῦ κοινοῦ, κ. σαρόψειρας), ἡ κράμβη καὶ τὰ λοιπὰ σταυρανθῆ προσβάλλονται κατὰ τὰς ῥίζας ὑπὸ *Πηδητοῦ τοῦ λαχανοτρωγὸς*, οἱ δὲ κερατώδεις αὐτῶν καρποὶ ὑπὸ ἄλλων παρασίτων, ἅτινα αὐτόθι ἐκλέγουσι διαμονήν. Αἱ ῥίζαι ὅλων τῶν χεδρωπῶν (κ. ὀσπρίων) κατατρώγονται ὑπὸ τῶν *πρασοκουρίδων* (κ. πρασαγγούρων) καὶ τῶν λοιπῶν γαιωρύχων ἐντόμων, ἡ δὲ κάμπη τοῦ *πισοτρωγὸς* ἀφίνει εἰς ἡμᾶς μόνον τὸ θυλάκιον τῶν πίσων καὶ τὸ περικάρπιον.

Ἄλλα πάλιν φυτὰ προσβάλλονται καὶ ὑπὸ δύο καὶ τριῶν διαφόρων εἰδῶν ἐντόμων, ἀνυπολογίστους ἐπενεγκόντων καταστροφάς. Ὑπελογίσθη, ὅτι ἐπί τινα ἔτη πρὸ τοῦ 1856 τὸ ἥμισυ τῆς ἐν Γαλλίᾳ συγκομιδῆς μόλις ἐπήρκει πρὸς κορεσμὸν εἴδους τινὸς διπτέρου ἐντόμου, τῆς κηκιδομυίας. Ἐν Γερμανίᾳ ὁλόκληρα δάση ἐξωλοθρεύθησαν ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν λεπιδοπτέρων ἐντόμων τῶν καλουμένων φαλαινῶν. Τῷ 1810 οἱ βόστρυχοι ἐκ τῶν κολεοπτέρων τοσοῦτον εἶχον πληθυνθῆ ἐν τῷ δάσει Τάρεσβουχ, ὥστε, ὅπως μὴ τὸ κακὸν ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰ πλησιόχωρα δάση, ἠναγκάσθησαν οἱ κάτοικοι νὰ ἐκκόψωσι ὁλόκληρον τὸ δάσος καὶ νὰ πυρπολήσωσι τὰ δένδρα ἐπιτοπίως. Οὐχὶ δὲ πρὸ μακροῦ χρόνου κατενόησαν ἐπίσης τὴν ἀνάγκην νὰ τάμωσιν ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ Χάρτς ἐλάτας πλέον τοῦ ἑκατομμυρίου, διότι τὰ δένδρα ταῦτα προσβληθέντα κατὰ τὰς ῥίζας ὑπὸ ἐντόμων ἐξηραίνοντο, ἡ δὲ καταστροφὴ ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἤθελε περιορισθῆ εἰς ταῦτα μόνον. Αἱ τερηδῶνες τῶν ξύλων ἐπαπειλοῦσι τὰ προχώματα τῆς Ὁλλανδίας καὶ πάντα τὰ ὁμοίας φύσεως ἔργα. Οἱ τερμῖται, ἄδωρα τῶν Ἰνδιῶν δῶρα, διατρυπῶσι τὰ ξηρὰ ξύλα, τὸν χάρτην, τὰ ὑφάσματα καὶ πόλεις ἔτι, ὡς ἡ Ῥοκέλλη καὶ τὸ Ῥοκεφορτ, διατρέχουσι μέγαν κίνδυνον ἐκ τούτων ἂν ἀφεθῶσιν ἀνενόχλητοι· «Εἰσὶ λαοὶ ἀναρίθμητοι »τούτων, λέγει σοφός τις ἐντομολόγος, καὶ ἡ »βασίλισσα μιᾶς περμίτων φωλεᾶς τίκτει καθ' ἑ»κάστην ὀγδοηκοντακισχίλια ᾠά!

»Ἐν τῷ ἀκαταμαχήτῳ τούτῳ στρατῷ, εἰσὶν »ὡρισμένα ἑκάστῳ ἡ ἐποχὴ, ὁ μὴν, ἡ ἡμέρα, τὸ »δένδρον του, τὸ φυτόν του· ἕκαστος γινώσκει »τὴν ἐν τῇ μάχῃ θέσιν του, καὶ οὐδέποτε ἀπα»τᾶται ἢ ἐγκαταλείπει αὐτήν. Ἀπὸ τῶν παναρ»χαιοτάτων ἔτι χρόνων ὁ ἄνθρωπος θὰ ὑπέκυ»πτεν ἐν τῇ ἀνίσῳ ταύτῃ πάλῃ, ἐὰν ὁ Θεὸς δὲν »ἐδωρεῖτο αὐτῷ τὸ πτηνὸν, ἐπίκουρον ἰσχυρὸν »καὶ πιστὸν σύμμαχον, ἐκληροῦν θαυμασίως »ἔργον ἀκατόρθωτον διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ἡ εὐερ»γετικὴ αὕτη ἀποστολὴ τοῦ πτηνοῦ ἐθεωρεῖτο »ἐπὶ μακρὸν ὡς ὑπερβολὴ ποιητική· νῦν ὅμως ἐκ »τῶν ἐρευνῶν τῶν νεωτέρων φυσιοδιφῶν, ἰδίως »δὲ τοῦ Λωρὰν-Πρεβῶ, κατέστη ἀδιαφευλογείκη»τος ἡ ἀλήθεια αὕτη.»

Ὁ διακεκριμένος οὗτος ἐπιστήμων ἠδυνήθη τῷ ὄντι νὰ ὁρίσῃ οὐ μόνον τὸ ποσὸν τῶν ἐντόμων, ἐξ ὧν τὸ πτηνὸν τρέφεται, ἀλλὰ καὶ τίνα ἰδίως εἴδη ἐπιζητεῖ καὶ καταστρέφει, κατὰ συνέπειαν δὲ τίνα φυτὰ προστατεύει.

Ὁ Κ. Λωρὰν-Πρεβῶ διαιρεῖ εἰς τρεῖς γενικὰς τάξεις τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἐπωάζοντα τριακόσια τριάκοντα εἴδη πτηνῶν.

Ἡ *πρώτη τάξις* περιλαμβάνει τὰ ἐπιβλαβῆ πτηνὰ, τὰ διώκοντα τὰ ἐντομοφάγα. Εἰσὶ δὲ ταῦτα τὰ γαμψώνυχα σαρκοφάγα, ὧν κρίνει ἀναγκαῖον τὸν ἀφανισμὸν, ἐξαιρέσει *Τριόρχιδος*

τοῦ κοιροῦ (κοινῶς βαμβακίνας) καὶ τῆς *κορώνης*· διότι ὁ μὲν τούτων καταστρέφει τοὺς μῦς, ἡ δὲ τὰς λευκὰς κάμπας τὰς τόσον ἐπιζημίους τῇ γεωργίᾳ.

Ἡ *δευτέρα τάξις* περιλαμβάνει τὰ κοκκοφάγα ἢ μᾶλλον τὰ ἐκ διττῆς τροφῆς τρεφόμενα πτηνὰ (πλὴν τῆς περιστερᾶς καὶ ἄλλων τινῶν καθαρῶς κοκκοφάγων πτηνῶν). Πάντα ταῦτα τρέφονται ἐκ σπόρων ἢ ἐξ ἐντόμων κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους. Ὁ κ. Γοδεφρεΐδος Σαϊντ-Ἱλαὶρ ἐξέφραζεν ἀμφιβολίαν ἂν ἡ βλάβη ἣν τὰ πτηνὰ ταῦτα ἐπιφέρουσιν ἡμῖν ἀντισταθμίζεται πρὸς τὴν ὠφέλειαν ἣν μᾶς προξενοῦσιν· ἀλλ' ὁ κ. Λωράν-Πρεβὼ ἀποφαίνεται ἀδιστάκτως ὅτι «τὰ πλεο»νεκτήματα αὐτῶν ὑπερτεροῦσιν ἀσυγκρίτως τῶν »μειονεκτημάτων των», τὰ δὲ πράγματα φαίνονται κυροῦντα τὴν γνώμην του. Συνηγορῶν δὲ ὑπὲρ συμπάσης τῆς τάξεως ταύτης, οὐδόλως ἐξαιρεῖ τοὺς στρουθοὺς, καθ' ὧν ὁ ἀμαθὴς χωρικὸς ἔχει κηρύξει ἀμείλικτον πόλεμον, μὴ ἐννοῶν, ὅτι διὰ τῆς καταστροφῆς αὐτῶν πληθύνονται ἀνυπολογίστως αἱ κάμπαι αἱ διαβιβρώσκουσαι τὴν συγκομιδὴν αὐτοῦ καὶ τὰς ῥίζας τῶν φυτῶν καὶ ἀφανίζουσαι τοὺς στάχεις πρὶν ἔτι ὡριμάσωσιν.

Ἀλλ' ἂν τὰς δύο ἀνωτέρω τάξεις ἀνταμείβωμεν ὀλίγον ἀκριβὰ διὰ τὰς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας μᾶς προσφέρουσιν, ἡ *τρίτη* παρέχει ἡμῖν ταύτας δωρεάν. Τὰ νυκτερόβια σαρκοφάγα ὄρνεα, ἅτινα πάντες σχεδὸν οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἐκ κοινῆς προλήψεως θεωροῦσιν ὡς δυσοίωνα καὶ καταδιώκουσιν ἀνοήτως, *Γ.λαὺξ ἡ βραχύωτος* (αἰγωλιὸς), *Γ.λαὺξ ἡ φ.ιογώδης*, *Γ.λαὺξ ὁ νυκτοκόραξ ἢ βρύας*, *Γ.λαὺξ ὁ ὠτὸς* (κ. μποῦφος) εὐεργετοῦσι μεγάλως τὴν γεωργίαν, ἐξολοθρεύουσαι τὰ πολυπληθῆ εἴδη τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν ἀρουραίων μυῶν, ἅτινα ἄνευ τῶν κατηραμένων τούτων, ὡς κοινῶς θεωροῦνται, ὀρνέων, ἤθελον ἀποβῆ ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου μάστιγες ἀφόρητοι· διότι ὁ πολλαπλασιασμὸς αὐτῶν εἶναι ἀπίστευτος. Ὁ Βυφφὼν ἐν μιᾷ μόνῃ ἑβδομάδι συνέλαβε διςχιλίους καὶ πλέον αὐτῶν ἐντὸς μικρᾶς ἐκτάσεως γῆς. Ἄγγλος δέ τις φυσιοδίφης ὑπελόγισεν, ὅτι ζεῦγος Γλαυκὸς τῆς φλογώδους ἐξολοθρεύει ἐν μιᾷ νυκτὶ πεντήκοντα μῦς· ὥστε ὁ καλλίτερος αἴλουρος δὲν δύναται νὰ ἀνταγωνισθῇ πρὸς αὐτήν. Πλὴν δὲ τούτου τὰ ὄρνεα ταῦτα ἀποδιώκουσι τὰς νυκτίους καὶ ἑσπερίους ψυχάς, ὧν εἴδη τινὰ εἰσὶ βλαβερώτατα.

Εἰς ταῦτα προστίθενται ἕτερα μικρὰ ἐντομοφάγα πτηνά, οἱ *κοινοὶ κέρθιοι*, οἱ *αἰγοθήλαι* (κ. βυζάστρες, πλάνοι, ἢ νυκτοβάτες), αἱ πολυάριθμοι παραλλαγαὶ τοῦ εἴδους τῶν *χελιδόνων*, πρὸ πάντων δὲ τὰ ἀναρίθμητα σμήνη τῶν ᾠδικῶν πτηνῶν τῶν ἀγρῶν, τῶν κοινῶς διακρινομένων διὰ τῶν περιληπτικῶν ὀνομάτων τῶν ἀηδόνων, τῆς *σεισοπυγίδος*, τοῦ *βασιλίσκου*, τοῦ *αἰγοθήλα* κ.τ.λ., ἅτινα πάντα πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ἀπείρων εὐεργετημάτων τὰ ὁποῖα χαρηγοῦσιν ἡμῖν σουβλίζομεν ἢ κάμνομεν *πιλάφιον*.

Αἱ βραχυσκελεῖς χελιδόνες, αἱ καλούμεναι *κύψελοι*, κοιναὶ πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Εὐρώπης, εἶναι ἄξιαι ἰδιαιτέρας μνείας, οὐ μόνον ἕνεκα τῆς πεπτικῆς αὐτῶν δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ διότι ἀκαταπαύστως θηρεύουσι μυριάδας ἐντόμων, ἅτινα εἰς ψυχὰς μεταμορφούμενα καταλείπουσι τὸ μέρος ἔνθα ἐξεκολάφθησαν καὶ διευθύνουσι πρὸς ἄλλα μέρη τὴν καταστρεπτικὴν αὐτῶν πτῆσιν. Ὁ κ. Λωράν-Πρεβὼ εὗρεν ἐν τῷ στομάχῳ ἑνὸς τῶν τοιούτων κυψέλων πεντακόσια τεσσαράκοντα ἔντομα, καταβροχθισθέντα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Ἴσον ποσὸν ἐντόμων περίπου καταβροχθίζουσι καὶ ἄλλα ᾠδικά. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐντόμων, ἅτινα ἠδυνήθησαν ν' ἀναγνωρίσωσιν ἐν τοῖς στομάχοις τῶν πτηνῶν τούτων, ἦσαν κίες, φυλλόστροφοι, μηλολόνθαι καὶ πλῆθος ἄλλων κολεοπτέρων ἐπιβλαβῶν.

Ἐκ τούτων μία μηλολόνθη τίκτει 60 μέχρις 100 ᾠῶν, ἅτινα βαθμηδὸν μετασχηματίζονται εἰς λευκὰς κάμπας, τρεφομένας ἐκ τῶν ἡμετέρων φυτῶν· τὸν αὐτὸν περίπου ἀριθμὸν ᾠῶν καταθέτει καὶ ὁ κὶς ἐπὶ ἑκάστου κόκκου σίτου· ἡ φυλλόστροφος καὶ ἡ φυλλοξήρα εἰσὶ γονιμώτεραι. Καὶ ἡ μὲν πρώτη καταστρέφει μόνον τὰς σταφυλάς, ἐνῷ ἡ δευτέρα προσβάλλει τὰς ῥίζας, τὸν κορμὸν καὶ τοὺς κλάδους τῆς ἀμπέλου. Ὑπελογίσθη δέ, ὅτι μία μόνη φυλλόστροφος καταστρέφει ἐν σπέρματι 100 ἕως 150 βότρεις σταφυλῶν.

Ἡ πρὸς τὴν γαλλικὴν Γερουσίαν ἔκθεσις περιγράφει ὡσαύτως τὰ ἀπάνθρωπα μέσα, ὧν ποιοῦνται χρῆσιν πρὸς καταστροφὴν τῶν χρησιμωτάτων πτηνῶν, ἅτινα διὰ τῶν μελῳδικῶν κελαδημάτων των φαιδρύνουσι τὰς ἡμετέρας ἐξοχάς. Ἀλλ' ὁ κ. Τουσενὲλ εἶπεν, ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτε θὰ νοήσῃ ὅτι ἐν γεῦμα ἐκ πτηνῶν εἶναι πολυδαπανώτερον λουκουλείου συμποσίου.

VI

Τὰ παιδία πρὸ πάντων ἐπιφέρουσι τὴν μεγαλητέραν καταστροφὴν τῶν μικρῶν ἐντομοφάγων πτηνῶν. Ἐνθαρρυνόμενα ἐν μέρει καὶ ὑπὸ τῶν γονέων των στήνουσι παγίδας, ἰξοὺς, δίκτυα καὶ ἀναζητοῦντα πανταχόθεν φωλεὰς ἀφαιροῦσι τὰ ἐν αὐταῖς ᾠά.

Ἀφ' οὗ ἡ χρησιμότης τῶν ἐντομοφάγων πτηνῶν εἶναι ἀποδεδειγμένη ἐπιστημονικῶς, συνετὸν καὶ ὠφέλιμον θὰ ἦτο ἂν καταναγκαστικῶς ἐπεβάλλετο εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ μὴ προσβάλῃ αὐτά. Ἡ πρὸς τὴν Γερουσίαν ἔκθεσις τῶν ἀγροτικῶν συνεδρίων ὑποδεικνύει διάφορα ἁπλούστατα μέτρα, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ εἶναι λίαν εὐχερής.

Τὰ μέτρα ταῦτα συνίστανται κυρίως εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς θήρας διὰ δικτύων, ἰξῶν καὶ παγίδων, δι' ὧν πρὸ πάντων συλλαμβάνονται τὰ ᾠδικὰ ἐντομοφάγα πτηνά, καὶ εἰς τὴν ἐν γένει ἀπαγόρευσιν παντὸς εἴδους θήρας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπωάσεως.

Εὐτυχῶς τοιαῦτα μέτρα ἤρξαντο ἤδη λαμβάνουσαι αἱ κυβερνήσεις τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Ἰταλίας. Πρό τινων μηνῶν ἀμφότεραι αἱ κυβερνήσεις συνωμολόγησαν σύμβασιν καθ' ἣν ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποιναῖς αὐστηροτάταις ἡ θήρα τῶν ἐντομοφάγων πτηνῶν, καὶ ἡ πώλησις τοιούτων ἐν ταῖς δημοσίαις ἀγοραῖς. Ὁ αὐστριακὸς καὶ ὁ γερμανικὸς τύπος ἐπεδοκίμασαν ἐκθύμως τὴν σύμβασιν ταύτην, δι' ἧς περιστέλλεται ἡ ὁλεθρία καταδίωξις τῶν φαιδρῶν φίλων καὶ εὐεργετῶν τοῦ ἀνθρώπου. Μένει δ' ἡμῖν νὰ εὐχηθῶμεν ἀπὸ καρδίας ὅπως πᾶσα κυβέρνησις ἀκολουθήσῃ τὸ ἀξιόζηλον παράδειγμα τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Ἰταλίας, καὶ συμβάσεις διεθνεῖς προστατεύσωσι τὰ πτηνὰ ἀπὸ πάσης διώξεως.

VII

Οἱ ἐπιστήμονες κατέδειξαν τὸ μέγεθος τοῦ ἐκ τῶν ἐντόμων κινδύνου, καὶ τὴν ἀνάγκην μέτρων *συντόνων καὶ ἀποτελεσματικῶν πρὸς καταστροφὴν αὐτῶν*. Ἐὰν ἐξακολουθῶμεν θηρεύοντες, ὡς νῦν θηρεύομεν, τὰ πτηνά, θὰ ἐξορίσωμεν αὐτὰ τῶν ἡμετέρων κλιμάτων, καὶ δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ παρακωλύσωμεν πλέον τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἐντόμων. Οὕτω δὲ ἐκ τῆς τοιαύτης διαταράξεως τῶν νόμων τῆς φύσεως θέλει ἐπέλθει, ὡς ὁ κ. Τσούδη παρατηρεῖ, ἡ καταστροφὴ τῶν ἀρκτῴων χωρῶν πρῶτον, καὶ τῶν ἐπιλοίπων εἶτα, ἐξακολουθούσης τῆς διώξεως τῶν πτηνῶν ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν μεσημβρινῶν.

Πότε θὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ὁ κυνηγὸς τῶν πτηνῶν, οὐδὲν ἄλλο εἶναι, ὡς προσφυῶς τις παρετήρησεν, ἢ κατασκευαστὴς καμπῶν καὶ κωνώπων καὶ ἐχιδνῶν!

Α. Ζαννετάκης Στεφανοπολις.

ΛΥΣΙΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΡΙΩΝ

Διαβαίνειν τὸν Ῥουβίκωνα.

Ἡ ἱστορικὴν τὴν καταγωγὴν ἔχουσα φράσις αὕτη συνειθίζεται ὁσάκις θέλομεν νὰ σημάνωμεν ὅτι ἄνθρωπός τις ἔλαβε τολμηρὰν καὶ ἀμετάθετον ἀπόφασιν· χρονολογεῖται δὲ ἀπὸ τῆς στάσεως τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς Συγκλήτου.

Ὁ Ῥουβίκων ἦτο ποταμὸς χωρίζων τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τῆς Γαλατίας. Ἡ Σύγκλητος, θέλουσα νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν Ῥώμην ἀπὸ τῶν στρατευμάτων τῆς Γαλατίας, εἶχεν ἐκδόσει τὸ περιβόητον ψήφισμα, δι' οὗ ἐκηρύσσετο ἱερόσυλος καὶ πατροκτόνος καὶ παρεδίδετο εἰς τοὺς καταχθονίους θεοὺς, πᾶς ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ διαβῇ τὸν Ῥουβίκωνα φέρων μεθ' ἑαυτοῦ μίαν λεγεῶνα, ἢ καὶ μίαν μόνον σπεῖραν. Ὅτε ὁ Καῖσαρ ἀπεφάσισε νὰ λύσῃ διὰ τῶν ὅπλων τὴν μετὰ τοῦ Πομπηΐου διαφοράν, στρατεύων κατὰ τῆς Ῥώμης, ἔστη περίφροντις καὶ διστάζων παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ τούτου. «Εἶναι ἀκόμη καιρὸς νὰ στραφῶμεν πρὸς τὰ ὀπίσω, εἶπε πρὸς τοὺς φίλους του· ἀλλ' ὅταν ἅπαξ διαβῶμεν τὴν μικρὰν ταύτην γέφυραν, ὁ σίδηρος θὰ ἀποφασίσῃ περὶ πάντων.» Ἴσως ἡ πρὸς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ἀπέχθεια θὰ κατίσχυεν ἐπὶ τέλους τῆς φιλοδοξίας, ἐὰν, κατὰ τὸν Σουετώνιον, θαῦμά τι δὲν διέλυε τοὺς δισταγμοὺς τοῦ μέλλοντος Αὐτοκράτορος. Ἄνθρωπός τις εὐειδὴς τὴν ὄψιν καὶ μέγας τὸ ἀνάστημα ἐνεφανίσθη αἴφνης μικρὸν ἀπωτέρω παίζων τὸν αὐλόν. Πολλοὶ στρατιῶται, ἐν οἷς καί τινες σαλπιγκται, ἔδραμον νὰ ἀκούσωσι τὸν αὐλητήν· ἐκεῖνος δ' ἁρπάσας αἴφνης μίαν σάλπιγγα, ὥρμησε πρὸς τὸν ποταμὸν καὶ σημαίνων τὸ πολεμικὸν μετέβη εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην. Ἰδὼν τοῦτο ὁ Καῖσαρ ἀνέκραξε· «Ἂς ὑπάγωμεν ὅπου μᾶς καλεῖ ἡ φωνὴ τῶν θεῶν καὶ ἡ ἀδικία τῶν ἐχθρῶν μας. Ἐρρίφθω κύβος!»

Διέβη λοιπὸν τὸν Ῥουβίκωνα καὶ ἀνατρέψας τὴν ῥωμαϊκὴν δημοκρατίαν, ἀφῆκε παροιμιώδη εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὴν ἀνάμνησιν τῆς διαβάσεως τοῦ ἱστορικοῦ ποταμοῦ.

Α. Σ. Β.

Ο ΡΙΚΟΡΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΨΙΝΘΙΟΝ

Ἠρώτησέ τις τὸν Ῥικὸρδ ὁποίαν γνώμην ἔχει περὶ τοῦ ἀψινθίου.

— Κακίστην, ἀπεκρίθη ὁ ἐπιφανὴς ἰατρός.

— Καὶ ὅμως ἀνοίγει τὴν ὄρεξιν.

— Πιθανόν· νομίζω ὅμως ὅτι τίποτε δὲν πρέπει τις *νὰ ἀνοίγῃ . . . . μὲ ἀντικλείδια.*

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Τὸ ἄρωμα τῆς ψυχῆς εἶνε ἡ ἀνάμνησις. Εἶνε τὸ εὐωδέστερον μέρος τῆς καρδίας, ἀποσπώμενον διὰ νὰ ἐναγκαλισθῇ ἑτέραν καρδίαν καὶ τὴν ἀκολουθήσῃ πανταχοῦ. (George Sand.)

*** Ἀρκοῦ τοῖς ὀλίγοις. Οὔτε οἱ μεγάλοι θησαυροὶ, οὔτε τὰ πολλὰ κτήματα ἀποτελοῦσι κυρίως τὸν πλοῦτον, ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς δαπάνης οἰκονομία. Ὁ ἔχων εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ ἑκατομμύρια δύναται νὰ ᾖνε πτωχότατος, ἐὰν πρὸς ταῦτα εὑρίσκηται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δανείζηται, ὅπως ἀναπαύῃ τὰς πεποιημένας ἀνάγκας του· ἀπ' ἐναντίας καὶ ὁ ἐπὶ μισθῷ ἐργαζόμενος δύναται νὰ ᾖνε πλουσιώτατος, ὅταν δαπανᾷ ὀλιγώτερα τῶν ὅσα κερδίζει. (Zschokke.)

⁂ Ἐὰν ἡμεῖς ἐφυτεύσαμεν τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας, ὡς ἀπαίδευτοι ὅμως εἴμεθα ἀνάξιοι καὶ νὰ καλλιεργήσωμεν αὐτό. (Γέρο-Κολοκοτρώνης).

⁂ Βλέπε πολλὰ, θαύμαζε ὀλίγα· ἄκουε πολλὰ, πίστευε ὀλίγα· ἐργάζου πολὺ, δαπάνα ὀλίγον.

⁂ Μὴ χάνῃς τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἴδῃς πᾶν ὡραῖον. Τὸ κάλλος εἶνε θεῖον μυστήριον, πλασθὲν ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Πλάστου, ἑπομένως ὀφείλεις μετὰ σεβασμοῦ νὰ χαιρετᾷς αὐτὸ εἰς πᾶν ὡραῖον πρόσωπον, εἰς πάντα ὡραῖον οὐρανὸν, εἰς πᾶν ὡραῖον ἄνθος, καὶ νὰ εὐχαριστῇς τὸν Θεὸν, τὴν πηγὴν πάσης χάριτος, ἀπολαύων τῆς θέας δι' ἀγαθοῦ καὶ ἀδόλου ὄμματος.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ τοῦ καταλληλοτέρου πρὸς ὕπνον χρόνου κατὰ τὰ κλίματα καὶ τὰς ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Εἰς τὰ ἡμέτερα εὔκρατα κλίματα ἡ μόνη φυσικὴ καὶ καταλληλοτάτη ὥρα πρὸς ὕπνον ἐστὶν ἡ νὺξ, καθ' ἣν παύουσιν ἅπαντα τὰ διεγείροντα τὰ αἰσθητήρια αἴτια. Οἱ κοιμώμενοι τὴν ἡμέραν καὶ ἐγρηγοροῦντες τὴν νύκτα ἀνατρέπουσι τὴν φυσικὴν πορείαν τῶν ὀργανικῶν φαινομένων. Βιάζουσι τουτέστι τὰς λειτουργίας νὰ ἡσυχάσωσι καθ' ἃς ὥρας ἔχουσι τὴν πλήρη αὐτῶν ἐνέργειαν, καὶ διεγείρουσι ταύτας, ὅταν εὑρίσκωνται εἰς τὴν ἐλαχίστην αὐτῶν ἔντασιν. Ἄλλως τε ὁ ἐν ἡμέρᾳ ὕπνος οὐδέποτε ἀντικαθιστᾷ ἐντελῶς τὰς ἕνεκα τῆς στερήσεως τοῦ ὕπνου τῆς νυκτὸς ἀπωλείας τοῦ ὀργανισμοῦ. Οἱ στερούμενοι τοῦ εὐεργετικοῦ τῆς νυκτὸς ὕπνου κακουχοῦσιν, αἱ ἀπώλειαι αὐτῶν εἰσὶ λίαν ἐπαισθηταὶ, καὶ διότι τὰ αἰσθητήρια αὐτῶν κοπιῶσι περισσότερον ἕνεκα τῶν τεχνητῶν διεγειρόντων ταῦτα αἰτίων, καὶ διότι αἱ καταστάσεις τῆς νυκτὸς ἐνεργοῦσιν, ὡς προείρηται, ἐπιβλαβῶς ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ ὀργανισμοῦ. Ἄλλως τε οἱ κοιμώμενοι ἐν ἡμέρᾳ στεροῦνται τῆν εὐεργετικῆς ἐπιῤῥοῆς τῆς θερμότητος καὶ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς, τοῦ δροσεροῦ, καθαροῦ, καὶ περισσότερον ὀξυγόνον περιέχοντος ἀέρος τῆς πρωΐας, ὅπερ καθιστᾷ τὰς ἀγρυπνίας ἐπιβλαβεστέρας. Οἱ τοιοῦτοι ἔχουσιν ἑπομένως ἀνάγκην ὕπνου μᾶλλον παρατεταμένου καὶ ἡσυχωτέρου τοῦ τῆς νυκτὸς, ὅπερ δυσκόλως ἐπιτυγχάνεται ἐν ἡμέρᾳ, ἐν ὥρᾳ δηλαδὴ καθ' ἣν ὑπάρχουσιν ἄπειρα αἴτια διεγέρσεως, ἐξ ὧν δυσκόλως δύνανται νὰ προφυλαχθῶσιν.

Ἂν ῥίψωμεν βλέμμα εἰς τοὺς μεταβάλλοντας τὰς ἡμέρας εἰς νύκτας θέλομεν ἰδεῖ αὐτοὺς ὠχροὺς, ἀδυνάτους, ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῶν προώρως ἔχοντας ἐγκεχαραγμένας τὰς ῥυτίδας τοῦ γήρατος, κυριευμένους ὑπὸ τῆς ἀκηρίας, ἐνοχλουμένους ὑπὸ καρηβαρίας· θέλομεν σῦρει τὰς διανοητικὰς αὐτῶν λειτουργίας νωθρὰς, τὰ αἰσθητήρια αὐτῶν καὶ μάλιστα τὴν ὅρασιν ἀμβλέα, τὸ στόμα αὐτῶν πικρόν· ἀποχρῶσαι ἀποδείξεις, ὅτι ὁ ὕπνος τὸν ὁποῖον προκαλοῦσιν ὅταν ὁ ἥλιός ἐστιν ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος, οὐδέποτε ἀντικαθιστᾷ τεσοῦτον τὰς ἀπωλείας τοῦ ὀργανισμοῦ ὅσον ὁ τῆς νυκτός.

Μόνον εἰς τὰ θερμὰ κλίματα, κατὰ δὲ τὰς θερμὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρας καὶ εἰς τὰ εὔκρατα, ἐπιτρέπεται ἡ παρέκβασις ἀπὸ τοῦ γενικοῦ αὐτοῦ κανόνος. Εἰς τὰς χώρας ταύτας, ἐν αἷς ἡ ὑπερβολικὴ θερμοκρασία ἐξαντλεῖ ταχέως τὰς δυνάμεις, πᾶσα δὲ ἐργασία καθίσταται ἕνεκα τούτου ἀδύνατος, ὁ μεσημβρινὸς ὕπνος καθίσταται ἐπιβλητικός. Ἄλλως τε αἱ συνήθως ἐπικρατοῦσαι γαλήνιαι, ἀστερωπαὶ καὶ δροσεραὶ νύκτες προκαλοῦσιν εἰς τὴν ἐγρήγορσιν καὶ ζωογονοῦσι τὸν ὀργανισμόν. Ὁ μεσημβρινὸς ὕπνος ἐστὶν ἐπίσης ἀναπόφευκτος καὶ μετὰ ὑπερβολικοὺς σωματικοὺς κόπους, ἢ καὶ μετὰ σφοδρὰς συγκινήσεις. Οὐδέποτε ὅμως συμφέρει νὰ παρατείνηται ἐπὶ πολὺ, καθότι εἰς τοιαύτην περίστασιν ἐναπομένει νωθρία τις γενικὴ, μικρὰ καρηβαρία καὶ πικρία τοῦ στόματος διαρκοῦσαι συνήθως μέχρι τοῦ τέλους τῆς ἡμέρας. Ἐν γένει δὲ παρατηροῦμεν ὅτι οὐδέποτε δυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν ἐν νυκτὶ τὰ ἔργα τῆς ἡμέρας διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ κατ' αὐτὴν ὕπνος ἀντικαθιστᾷ ἀτελῶς τὰς ἀπωλείας τοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἐπειδὴ εἰς τὰ θερμὰ κλίματα, ἢ τὰς θερμὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρας δὲν δυνάμεθα νὰ καταλυῶμεν ἐνωρὶς, συμφέρει νὰ κανονίσωμεν τὰς ἕξεις μας οὕτως, ὥστε ἡ μὲν ὥρα τοῦ ὕπνου νὰ προσεγγίζῃ ὅσον τὸ δυνατὸν πρὸς τὸ μεσονύκτιον, ἡ δὲ τῆς ἐγρηγόρσεως νὰ μὴν ἀπέχῃ πολὺ τῆς πρωΐας. Ἡ ἕξις αὕτη ἐστὶν ὠφέλιμος καὶ ἐν χειμῶνι διὰ τοὺς ὁπωσδήποτε κοπιῶντας εἰς τὸ τεχνητὸν φῶς. Οἱ τοιοῦτοι προφυλάσσουσι πολὺ καλλίτερον τοὺς ὀφθαλμούς των ἐργαζόμενοι τρεῖς ὥρας τὴν νύκτα καὶ ἄλλας τρεῖς τὴν πρωΐαν, ἢ ἓξ κατὰ συνέχειαν ὥρας τὴν νύκτα.

Οὐδέποτε δὲ συμφέρει νὰ ἐγειρώμεθα τῆς κλίνης βραδύτερον τῆς συνήθους ὥρας καὶ εἰς τὰς περιστάσεις αὐτὰς καθ' ἃς ὁ ὕπνος ἦτο τεταραγμένος ἕνεκα πολυφαγίας ἢ οἰνοπνευματώδους πολυποσίας, καθότι ἡ ἐκ τῆς καταχρήσεως ταύτης κακουχία διατηρεῖται ἐκ τῆς ἐν τῇ κλίνῃ διαμονῆς, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ τηρουμένης ὁριζοντίας θέσεως, διαλύεται δὲ ἀπ' ἐναντίας διὰ τῆς καθέτου θέσεως, τοῦ δροσεροῦ τῆς πρωΐας ἀέρος καὶ τῆς κινήσεως τῶν μελῶν, ἐνεργούσης, ὡς ἀντιπεριισπαστικόν.

Δημόκριτος ἰδὼν φθονερὸν λυπούμενον εἶπεν· «Ἐπὶ τούτῳ μέγα κακὸν συμβέβηκεν, ἢ ἑτέρῳ μέγα ἀγαθόν.»

ΑΘΗΝΗΣΙ.—ΤΥΠΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ, ΟΔΟΣ ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ, 4